РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ-ГР. ЯМБОЛ

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА НА

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ- ЯМБОЛ

ПРЕЗ 2023 г.

През 2023 г. дейността на РЗИ-Ямбол бе организирана на основата на годишен план, разработен в съответствие с поставените от МЗ цели и приоритети, а именно:

- Дейности, свързани с профилактиката, като задължителен елемент на всички нива;
- Повишаване ефективността на държавния здравен контрол по прилагане законодателството на ЕС и на националното законодателство за обекти с обществено предназначение, за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека и на факторите на жизнената среда, чрез осигуряване на независима и прозрачна инспекционна дейност;
- Повишаване качеството на медицинското обслужване на населението.

Извършената по обем дейност в РЗИ бе съобразена и с териториалната специфика и регионални приоритети в областта на общественото здраве при спазване изискванията на нашето и Европейското законодателство.

Дейността бе осъществявана при ефективна координация на РЗИ с другите регионални и местни структури на държавната власт.

Органограма на РЗИ-Ямбол:

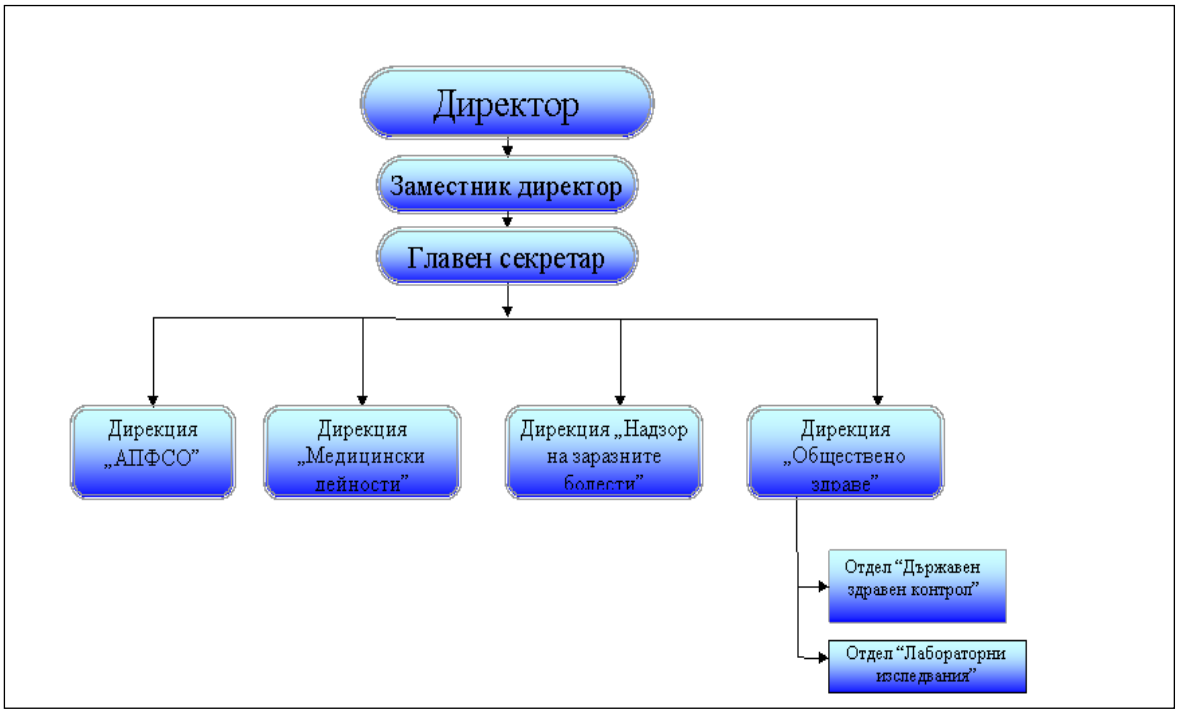

Щатната численост на РЗИ – Ямбол е 57 длъжности, от които 43 по служебни правоотношения и 14 по трудови правоотношения, структурирана в 4 дирекции:

- директор;
- заместник-директор;
- главен секретар;
- обща администрация:
  - дирекция „Административно-правно, финансово и стопанско обслужване“ (АПФСО) – с 6 длъжности
- специализирана администрация:
  - дирекция „Медицински дейности“ (МД) – с 11 длъжности;
  - дирекция „Надзор на заразните болести“ (НЗБ) – с 13 длъжности;

- дирекция „Обществено здраве“ (ОЗ) – с 24 длъжности

отдел ДЗК-15

отдел „Лабораторни изследвания“ (ЛИ) с 8 длъжности

През 2022 г. дейността на РЗИ бе осъществена чрез годишния план, разчетен по тримесечия.

Организацията на работата във всички дирекции и отдели бе в съответствие с планираната дейност. Всички служители в инспекцията имаха разработени годишни и тримесечни лични планове. Със заповед на директора на РЗИ бяха определени и разпределени обектите на здравните инспектори.

В РЗИ-Ямбол функционираше експертен съвет по здравно-техническа експертиза, който съгласува при необходимост устройствени схеми, общи устройствени и подробни устройствени планове и извършва оценка на инвестиционни проекти по искане на физически и юридически лица. За проведените експертни съвети се водят протоколи, в които се отразяват всички разгледани проекти и взети решения.

На основание Устройствения правилник на РЗИ съвещателен орган в инспекцията бе Директорския съвет, който функционира със Заповед на директора на РЗИ. Директорският съвет се свиква най-малко един път на тримесечие и работи по предварително изготвен и приет годишен план. За всяко заседание бе изготвян протокол.

Дейност на директорския съвет при РЗИ-Ямбол за 2023 г.

Проведени бяха шест заседания на директорския съвет. За всяко от тях беше съставен протокол. Следните въпроси бяха обсъдени и бяха взети решения по тях:

1. Обсъждане на дейността по отчетите на дирекциите за 2022 г.
2. Обсъждане на предложение за размера на средствата за закупуване на предпазни очила на служителите, работещи с видеодисплеи и списък на служителите.
3. Разглеждане на писмо от Мария Беломорова-директор на дирекция „Бюджет и финанси“ в МЗ за спазване на месечния лимит на инспекцията.
4. Обсъждане на отчетите за дейността на дирекциите и административно-наказателната дейност за първото тримесечие на 2023 г.
5. Разглеждане на предложение от директора на дирекция АПФСО за усвояване на свободни средства по параграф „Персонал“ и разпределението им.
6. Приемане на план за работата на съвета през 2023 г.
7. Запознаване с доклада на комисия от МЗ по извънпланова проверка в РЗИ-Ямбол и дадените препоръки в доклада.
8. Обсъждане предоставянето на парични средства за представително работно облекло на държавните служители и техния размер.
9. Обсъждане на отчетите за дейността на дирекциите за второто тримесечие на 2023 г.
10. Доклад от гл.секретар за административно-наказателната дейност за второто тримесечие на 2023 г.
11. Доклад от гл.секретар за осъществен сроков контрол за м. април, май, юни 2023 г.
12. Разглеждане на предложение от директора на дирекция АПФСО за усвояване на свободни средства по параграф „Персонал“ и разпределението им.
13. Запознаване с новости в ЗДОИ, ЗЗЛД, ЗЗКИ, ЗЗЛПСПОИН от проведено обучение в ИПА на Донка Желева-гл.секретар.
14. Обсъждане на отчетите за дейността на дирекциите за третото тримесечие на 2023 г.

15. Доклад от гл.секретар за административно-наказателната дейност за третото тримесечие на 2023 г.
16. Доклад от гл.секретар за осъществен сроков контрол за м. юли, август и септември 2023 г.
17. Разглеждане на предложение от директора на дирекция АПФСО за усвояване на свободни средства по параграф „Персонал“ и разпределението им.
18. Разглеждане на ПМС 163/21.09.2023 г. за увеличаване бюджета на РЗИ и писма на МЗ вх.№ 03-501/26.09.2023 г. и 03-519/03.10.2023 г. за увеличение заплатите на служителите в РЗИ.
19. Доклад от гл.секретар за административно-наказателната дейност за четвъртото тримесечие на 2023 г. /до 15.12.2023 г./
20. Предоставяне и паричен размер на безплатно работно облекло на служителите по трудово правоотношение
21. Доклад от гл.секретар за осъществен сроков контрол за м. октомври и ноември 2023 г.

Всички планирани задачи от плана на директорския съвет за 2023 г. са изпълнени. Включвани за обсъждане и разглеждане от директорския съвет са били и актуални въпроси, които са възниквали в процеса на работа и не са били планувани предварително.

ОТЧЕТ НА ДИРЕКЦИЯ АПФСО ЗА 2023 Г.

I. АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ГРАЖДАНИ И СЛУЖИТЕЛИ НА РЗИ

В РЗИ-Ямбол административното обслужване на потребителите се извършваше от звеното за административно обслужване чрез Центъра за административно обслужване. Предлаганите услуги се осъществяваха при спазване на принципите и стандартите, установени в нормативните актове, които регламентират дейността на администрацията: Закона за администрацията, Административнопроцесуалния кодекс, Наредбата за административно обслужване. Звеното за административно обслужване е разположено в началото на административната сграда на РЗИ-Ямбол, лесно достъпно, приспособено да обслужва и лица с увреждания, чрез изградена рампа на входа на сградата. Местоположението му е ясно обозначено и така е улеснен достъпа на потребителите на услуги до него. Работното време на служителите от звеното беше съобразено с нуждите на потребителите. Осигурено беше непрекъснато обслужване в рамките на работното време на инспекцията. В случаите, в които имаше потребители в края на работното време в служебните помещения, служителите от звеното продължаваха да обработват документи, докато не приключат с обслужването на всички потребители. За всички услуги, предоставяни от РЗИ-Ямбол се спазваха нормативно определените срокове за изпълнението им. Периодично се извършваше преглед на предоставяните услуги и се преценяваше възможността за намаляване на срока на изпълнение на услугите. Така се спестяваше от времето на потребителите на услуги.

Създадена е възможност от интернет страницата на инспекцията да се изтеглят заявленията за предоставяните административни услуги, както и е предоставена информация за нормативното основание и реда за осъществяване на услугата. Осигурена е възможност за подаване по електронен път на заявление за предоставяне на услуга, както и изпълнение на устно заявена такава. Информацията за административните услуги се поддържа актуална в Регистъра на услугите, който е част от ИИСДА.

През 2023 г. РЗИ-Ямбол продължи да използва електронна деловодна система за документооборот Евентис R7, средата за междурегистров обмен Regix и Системата за сигурно електронно връчване. За всички административни услуги, в които се изисква свидетелство за съдимост, същото се осигурява служебно чрез Системата за издаване на служебно електронно свидетелство за съдимост.

Своевременно се извършваше приемане, регистриране, разпределяне и насочване на входящата служебна кореспонденция, извеждане и изпращане по предназначение изходящата кореспонденция чрез електронната система за документооборот „Евентис R7“, осъществяваше се вътрешна и външна куриерска дейност. В системата за управление на документооборота и работния поток „Евентис R7“ бяха регистрирани 5305 входящи и 4167 изходящи документи, от тях входящи по автоматичен обмен – 1104, изходящи по автоматичен обмен - 948.

Всички документи и други материали на РЗИ-Ямбол бяха систематизирани и съхранявани съгласно изискванията на Закона за Националния архивен фонд.

Служебните и трудови досиета на служителите се съхраняваха в специална картотека от главен експерт в дирекция АПФСО, изпълняващ функциите по управление на човешките ресурси.

Работните планове за 2023 г. бяха изготвени и съгласувани своевременно. След проведените междинни и заключителни срещи бе поставена годишна оценка, в съответствие с изискванията и сроковете, определени в Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация. Оценени бяха 49 служители. Оценка „Изпълнението надвишава изискванията” получиха 48 служители, оценка „Изпълнението отговаря не напълно на изискванията” получи 1 служител.

За проведените обучения през 2023 г. се водеше регистър за проведените обучения на служителите, в който са вписани всички курсове, семинари и др.

Издадените документи, удостоверяващи проведеното обучение се съхраняваха в досиетата на служителите.

Осигурена бе правна помощ и консултация на служителите по отношение правилното прилагане на ЗЗ, ЗЛПХМ, ЗАНН, АПК, ЗЛЗ, ЗКНВП и др. нормативни актове, касаещи дейността на инспекцията.

Бяха проверени 37 броя съставени актове за установяване на административни нарушения от главен секретар. Към 31.12.2023 г. бяха издадени 5 броя наказателни постановления за 600 лв. Всички те са връчени, като 1 брой е платено в доброволния срок, 3 бр. са предадени в НАП..

През 2023 г. бе осигурено процесуално представителство пред Районен съд - Ямбол по 1 съдебно производство по оспорване на издадено от директора на РЗИ-Ямбол наказателно постановление. Съдът е отменил наказателното постановление на директора на РЗИ-Ямбол.

И през 2023 г. продължи да се използва изменението на ЗАНН за сключване на споразумения между нарушителя и наказващия орган. Съставени и връчени са 48 бр. споразумения. 4 бр. от тях не са платени и са издадени наказателни постановления. 44 бр. са платени в законоустановения срок.

Отчетът на РЗИ-Ямбол в Интегрираната информационна система в държавната администрация е попълнен в срок.

Към 31.12.2023 г. нямаше неизпълнени наши договорни задължения.

През годината бяха проведени четири конкурсни процедури - една за назначаване на младши експерт в дирекция МД, една за назначаване на главен експерт в дирекция АПФСО, една за назначаване на младши експерт в дирекция НЗБ и една за назначаване на главен инспектор в дирекция НЗБ, които приключиха с назначаване на служители. Беше обявен конкурс за длъжността заместник-директор, но не се явиха кандидати.

В РЗИ-Ямбол за периода 01.01-31.12.2023 г. са постъпили 10 /десет/ заявления за предоставяне на информация по Закона за достъп до обществена информация. Всички те

са обработени от главен секретар, в съответствие с утвърдените Вътрешни правила за работа по Закона за достъп до обществена информация. По постъпилите 10 заявления са издадени 6 решения за предоставяне на достъп, а на 4 заявители е отговорено чрез писма, като на 3-ма е отговорено, че информацията е общодостъпна, а на 1, че исканата информация не е обществена. По видове на заявителите исканията се разделят на: 1 от НПО, 7 от физически лица, 2 от юридически лица; 5 бр. са препратени от Министерство на здравеопазването. По вид на информацията, исканията са: 6 бр. служебна информация и 3 бр. официална информация.

По теми на информацията, заявленията се класифицират, както следва: 6 бр. касаят отчетността на инспекцията, 1 се отнасят до процеса на вземане на решения и 3 бр. се отнасят за контролната дейност на РЗИ.

През календарната 2023 г. не са постъпвали жалби срещу решения по ЗДОИ и не са изготвяни откази за предоставяне на достъп до обществена информация.

Няма установени административни нарушения и налагани наказания на длъжностни лица по ЗДОИ през 2023 г.

Със заповед № РД-01-92/21.12.2023 г. са утвърдени нови вътрешни правила за достъп до обществена информация.

II.ФИНАНСОВО ОБСЛУЖВАНЕ НА РЗИ

Изградената система за финансово управление и контрол в РЗИ гр. Ямбол бе прилагана в практиката чрез разработени и утвърдени политики и процедури във всички области на финансовото управление и контрол, които имат за цел да осигурят разумна увереност за постигане целите на инспекцията чрез:

- съответствие със законодателството, вътрешните актове на РЗИ и договори;
- надеждност и всеобхватност на финансова и оперативната информация;
- икономичност, ефективност и ефикасност на дейностите;
- опазване на активите и информацията.

При планиране на бюджетните средства в РЗИ бяха предвидени средства за реализиране на програми:

1. Държавен здравен контрол;
2. Профилактика и надзор на заразните болести;
3. Контрол на медицинските дейности, здравна информация и електронно здравеопазване;
4. Администрация.

През 2023 г. таксите, които бяха събрани по Закона за здравето и Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина са в размер на 58996 лв. при уточнен план 100000 лв. Неизпълнението на плана с 41004 лв. се дължи на спиране на изследването на храни.

Приходите от споразумения и наказателни постановления, които бяха постъпили по сметката на РЗИ са 5240 лв., събраните от НАП съгласно ДДС 12/10.12.2009 г.- 2690 лв. – общо 7930 лв. при уточнен план 15000лв. Неизпълнението от 7070лв. се дължи на факта, че повечето от физическите лица, на които са издадени актове за нарушение плащаха с намаление след сключено споразумение, а за неплатените се издаваха наказателни постановления, които бяха предадени на Национална агенция за приходи.

Други неданъчни приходи в размер на 192 лв. бяха от продадени специални формуляри за поръчка на наркотични вещества по отчетна стойност в размер на 102 лв. и вторични суровини в размер на 90 лв.

След проведена тръжна процедура бяха продадени 2 броя автомобили на стойност 1760 лв.

Общо събраните и трансферирани към МЗ приходи бяха в размер на 68878лв. при уточнен план 115000 лв. – 59.89% изпълнение.

Финансово-счетоводната дейност на РЗИ бе организирана в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството, Сметкоплана на бюджетните организации, Единната бюджетна класификация за 2023 г., Счетоводните стандарти и указания, Счетоводната политика и др.

За законосъобразното и целесъобразното разходване на бюджетните средства бе извършван предварителен контрол от финансов контрольор и прилагана системата на двойния подпис. Всички документи свързани с поемане на задължение или извършване на разход бяха подписвани от директора на РЗИ и директор дирекция АПФСО.

Своевременно през годината беше предоставяна информация на първостепенния разпоредител, относно усвояването на бюджетните средства чрез изготвяне на месечни отчети, справки по параграфи, натурални показатели и счетоводни сметки.

През 2023 г. общо за заплати и възнаграждения на персонала по трудови и служебни правоотношения бяха изплатени 1159047лв. при утвърден годишен план 1217000 лв. Реализираната икономия от фонд работна заплата през годината бе от вакантни длъжности и болнични и беше използвана за изплащане на други възнаграждения и плащания на персонала, и за изплащане на обезщетения на освободени служители.

Изплатена бе сума по граждански договори в размер на 9100 лв. за извършване на микробиологични изследвания, 4000 лв. за консултация, изследване и валидиране на микробиологични проби от лекар микробиолог и 1600 лв. за изготвяне на документи, справки и отчети, свързани с възнагражденията на персонала.

Изплатената сума за СБКО на служителите по трудово правоотношение бе в размер на 6000 лв., за представително работно облекло на служители по служебно правоотношение – 10925 лв. На освободени служители беше изплатено обезщетение по чл. 61, ал.2 от ЗДСл –2862 лв., по чл.106, ал.3 от ЗДСл – 12366 лв., по чл. 222, ал.3 от КТ – 8064 лв. За първите три дни временна неработоспособност за сметка на работодателя бяха изплатени – 7526 лв.

Издръжката на РЗИ през 2023 год. е 212440 лв. Бюджетът ни за издръжка в размер на 165000 лв. беше актуализиран през годината, както следва:

- Съгласно ПМС № 140 от 08.09.2023 г. за прилагане на дезинсекционни мероприятия за контрол на комарните популации през 2023 г. бюджетът беше увеличен с 34440 лв.;
- Съгласно ПМС № 163/21.09.2023 г. бюджетът беше увеличен с 3000 лв. за увеличаване на разходите за издръжка.
- За извършване на ремонт на газова инсталация и за заплащане на природен газ за месец ноември и месец декември, съобразно договорените количества, уточненият ни план за издръжка беше увеличен с 10000 лв.

Останалите разходи през 2023 година бяха предимно за закупуване на медикаменти, работно облекло, материали, гориво и смазочни материали, ел. енергия, природен газ, външни услуги, командировки, застраховки и др.

С направените разходи ежедневно се осъществяваше контрол по спазване на противоепидемичните мерки и здравните изисквания в лечебни, здравни и детски заведения, в обектите с обществено предназначение, на продукти, стоки и дейности със значение за здравето на населението. Извършваха се лабораторно-диагностични изследвания по искане на лечебни заведения, физически и юридически лица.

III. СТОПАНСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА РЗИ

Стопанското обслужване в РЗИ включва обезпечаването с необходимите материали, медикаменти и средства за работата и функционирането на РЗИ, осигуряването на оптимални условия за организиране на дейностите, извършвани от инспекцията.

Дирекция „Административно правно финансово – стопанско обслужване" беше създала всички необходими условия за успешно осъществяване на основната дейност на инспекцията чрез;

- организиране и снабдяване на всички звена с материали, консумативи, химикали, диагностикуми, горива и смазочни материали;
- организиране поддръжката и стопанисването на материалната база;
- абонаментно обслужване на специализираната техника, редовно калибриране на измервателните уреди, съгласно изготвен план;
- осигуряване на транспортно обслужване на РЗИ, чрез поддържане на автомобилния парк в добро техническо състояние, представяне моторните превозни средства на годишни технически прегледи;
- поддръжка изправното състояние на противопожарната система и техника, извършени са мероприятия за противопожарната безопасност на служителите и сградите.

От текущ ремонт се нуждаят гаражи и стаи в административната сграда, стаи в лабораторната сграда и частичен ремонт на покрива на лабораторната сграда, което ще подобри условията на работа.

IV. ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ НА РЗИ

Дейността на информационното обслужване в инспекцията бе свързана с осигуряване на информационните връзки и комуникации на администрацията; поддържане на публичните регистри и бази данни; организиране, поддържане и технически контрол при събирането, обработката, съхраняването и отчитането на оперативната информация от звената на РЗИ; постоянно актуализиране на информацията в сайта на инспекцията, портала за отворени данни и др.; осигуряване техническа поддръжка на компютърната и друга информационна техника, актуализиране на програмните продукти, свързани с дейността на РЗИ; обучение на служителите за работа с компютърна техника и инсталираните програми, осигурен интернет достъп.

В инспекцията се използват следните информационни системи:

1. Система за правно-информационни услуги „Сиела-Норма", която е предназначена за използване на всички нормативни актове в българското законодателство.
2. Система за труд и работна заплата „Терес", която е предназначена за отчитане заплатите на служителите, дава възможност за промени в работните заплати и др.
3. Уеб базирана система за финансово-счетоводна дейност „Бизнес процесор - Конто 66", която е предназначена за въвеждане и обработка на счетоводната информация.
4. Информационна система за следене движението на биопродуктите HEIB.
5. Система за управление на документооборота и работния поток „Eventis R7".
6. Система за обработка на здравни книжки, базирана на MS Access.
7. Система за фактуриране „Скиптър(i)" и за граждански договори.
8. Уеб базирани системи за Covid-19: за имунизации, карантиниране и др.
9. Уеб базирана система за обекти с обществено предназначение (А1).
10. Система за обработка на водни проби.
11. Система за обработка на ТЕЛК решения.

В инспекцията е изградена локална мрежа, в която са свързани работните станции на служителите, сървърите, NAS, мрежови принтери и МФУ. Разширен е обхватът на Wi-Fi

мрежата с допълнителни точки за достъп, включително безплатна точка за достъп за клиенти..

Беше обособено сървърно помещение в което са разположени сървър, NAS и комуникационно оборудване.

Във връзка с проект за изграждане на единна виртуализирана мрежова инфраструктура на МЗ и регионалните здравни инспекции, съвместно с „Информационно обслужване“ АД и „А1 България“ ЕАД беше изградена и конфигурирана SD WAN свързаност по оптично трасе и резервна 5G връзка.

Инспекцията разполага със сървър Lenovo ThinkSystem ST250 с Microsoft Windows Server 2019 Standard, както и с втори сървър, инсталиран на виртуална машина на работна станция. Двата сървъра изпълняват ролята на домейн контролери, DNS, файлови сървъри с DFS replication. Създадена е активна директория, използват се групови политики, включително и за сигурност. Инсталиран и конфигуриран XigmaNAS за архивиране на данни. Данните се архивират и на външен HDD. Извършва се мониторинг и архивиране на логове на фризерите в инспекцията.

Използва се SSL сертификат за достъп до сайта на РЗИ. Стартирано е изграждането на нов федериран портал на инспекцията.

Използва се антивирусна програма WithSecure Elements EPP for Servers Premium и WithSecure Elements EPP for Computers Premium предоставена от МЗ.

За техническата поддръжка на локалната мрежа и компютърните системи е сключен договор за абонаментно обслужване, като по този начин своевременно се отстраняваха възникналите технически проблеми в устройствата (компютри, принтери, мрежови устройства). Редовно се осигуряваха необходимите консумативи и материали. Даваха се становища и консултации за закупуване на компютри, във връзка с инсталирането на програмни продукти.

От МЗ ни бяха предоставени 26 броя компютърни конфигурации Lenovo ThinkCentre на стойност 35256 лв. и преносим компютър HP- 1 бр. – 1596 лв. и 5 броя таблети на стойност 2472 лв. Всички остарели работни станции на служителите са подменени, това подобри значително бързодействието на работа. Закупени и инсталирани са 3 бр. МФУ Brother MFC-L2750DW. Осигурени са резервни консумативи за наличните принтери и МФУ за незабавна подмяна при необходимост.

О Т Ч Е Т НА
ДИРЕКЦИЯ „МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ“

Дирекция „Медицински дейности” при РЗИ-гр. Ямбол осъществява дейността си, съгласно нормативната уредба и Устройственият правилник на РЗИ.

Извършени са следните дейности:

1. **По Закона за лечебните заведения:**

Приети са 7 заявление за регистрация на ЛЗ за извънболнична помощ и 33 заявления във връзка с промяна в обстоятелствата на лечебни заведения за извънболнична помощ.

В изпълнение на чл.40, ал.4 от ЗЛЗ са издадени 38 удостоверения за спазване на здравните изисквания и утвърдените медицински стандарти.

Приети са 7 заявления за заличаване от регистъра на ЛЗ..

Издадени са 85 становища за недостатъчност по чл.81 от ЗЛЗ, като през трето тримесечие на 2023г., на основание чл.62 от Закона за здравното осигуряване и чл..81 от Закона за лечебните заведения, във връзка със сключване на договори по НРД 2023-2025г., колкото са и подадените заявления

Издадени са 6 удостоверения за потребност, съгласно чл.62, ал.2 от Закона за здравното осигуряване

В изпълнение на чл.47, ал.6 във връзка с чл.50, ал.1 от Закона за лечебните заведения са приети, окомплектовани и изпратени в Изпълнителна агенция «Медицински надзор» документите на 1 лечебно заведение за болнична помощ: - МБАЛ «Св.Пантелеймон Ямбол»АД – заявена нова дейност и отпадане на дейност

2. Относно организирането и контрола на дейността по медицинската експертиза и на регионалната картотека на медицинската експертиза се извършват текущи проверки в лечебните заведения, като се проверяват журналите за регистриране решенията на ЛКК, дават се указания:

- Съгласно чл.111 от Закона за здравето Регионалния съвет за медицинска експертиза при РЗИ Ямбол извърши 77 проверки по НМЕ, от които 58 съвместни проверки с представител на ТП на НОИ Ямбол по Наредбата за експертиза на работоспособността в лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ.

- Извършени са 19 проверки в лечебни заведения за извънболнична медицинска помощ във връзка с писмо от управителя на „“Язаки България“ЕООД с Вх.№ 25-27/11.04.2023 г. спазване изискванията и реда при издаване на решения за временна неработоспособност от лекуващите лекари, които след обжалване по реда на чл.112 от Закона за здравето са отменени от ЛКК . Обжалваните от изп. директор, изпратени в РЗИ-Ямбол болнични листове за посочения период са 83. За периода 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г. обжалваните болнични листове са 66, за периода 01.01.2023 г. до 31.03.2023 г. са 17.

Регионалният съвет за контрол на медицинска експертиза при РЗИ-Ямбол извърши анализ на обжалваните болнични листове, изпратени от изпълнителния директор на „ЯЗАКИ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД , който беше изпратен и в МЗ.

- Във връзка с писмо от директора на Териториална дирекция „Национална сигурност“ Ямбол с Вх.№ 04-130/02.06.2023 г. инспектори от Дирекция „Медицниски дейности“ при РЗИ Ямбол извършиха 6 проверки в лечебни заведения за СИМП по психиатрия относно спазване изискванията и реда при издаване на медицински документи, удостоверяващи психичното здраве на пациенти, въз основа на които компетентни държавни органи /МВР, ДАНС и др./ издават на същите разрешения за достъп до класифицирана информация, разрешения за носене и боравене с оръжие и др. в следните лечебни заведения;
- Извършени са дванадесет месечни проверки в Електронната система за медицинска експертиза – ИБД относно дейността на специализираните ЛКК, сформирани със заповед на директора на РЗИ, във връзка със спазване изискванията на Наредбата за медицинската експертиза и Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на РКМЕ при издаване на протоколи за помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия.

- Издадени са общо 122 заповеди за състав на ЛКК, съгласно чл. 104, ал. 1 от Закона за здравето и във връзка с чл. 7, ал. 1 от ПУОРОМЕРКМЕ, като промените своевременно са отразени в ИБД на ЕСМЕ.
- Със заповед на директора на РЗИ е сформиран Регионален съвет за медицинска експертиза, съгласно чл.111 от Закона за здравето. Извършен е анализ и контрол на дейностите по експертиза на временната неработоспособност, осъществявани от лекуващите лекари, ЛКК и ТЕЛК на територията на област Ямбол.

Проведени са 56 заседания на РСМЕ

- Извършени проверки на болнични листи и решения на ЛКК, в т.ч. обжалвани болнични листове – обжалвани са общо 208 болнични листове, в т.ч. 124 еднолично издадени и 84 издадени от ЛКК.
- Разгледани са общо 100 решения на ЛКК и 97 ЕР на ТЕЛК във връзка с обжалвани болнични листове, като са изпратени на заинтересованите страни. С ЕР на ТЕЛК са отменени 22 болнични листове, а с решение на ЛКК са отменени 34 болнични листове. При отмяна на болничен лист, РСМЕ изпраща решението на ЛКК до заинтересованите страни, и след изтичане за законоустановения срок за обжалване, решението се изпраща до ТП на НОИ.
- 132 болнични листове са обжалвани от работодатели, 76 са обжалвани от ТП на НОИ.

Проведени са 3 обучения съвместно с ТП на НОИ на лекари от извънболничната медицинска помощ по експертизата на временната неработоспособност

Организация по експертизата на трайната неработоспособност и преосвидетелстване:

- Проверени и заверени експертни решения на ТЕЛК са 4221. Главен инспектор от дирекция "Медицински дейности" при РЗИ заверява ЕР на ТЕЛК, като ги връща на ТЕЛК при установени технически грешки за отстраняването им;
- приети и обработени документи за освидетелстване, преосвидетелстване и служебно преосвидетелстване за ТЕЛК, обработка на МЕД са 5435 броя;
- изпратени експертни решения на заитересованите страни – 937 броя;
- създадени са 92 МЕД по обжалвани болнични листове;
- Приети са 230 жалби на ЕР на ТЕЛК и Медицинските експертни досиета са изпратени в НЕЛК
- Във връзка с промените в Закона за хората с увреждания и Закона за здравето, се изготвят справки по § 5 и § 6 от ПЗР на ЗИДЗХУ до 20 число на месеца, и чл. 101 б, ал. 3 и ал.5 от Закона за здравето – до 5 число на месеца. селектирани от Информационната база данни на електронната система за медицинска експертиза.

В изпълнение на чл.101б от Закона за здравето са изготвени и изпратени справки до общините по §5 и §6 от ПЗР на ЗИД на ЗХУ – общо 120 справки;

- Извършена е проверка за 1638 лица с ненасрочена дата за освидетелстване/преосвидетелстване от ТЕЛК;
- В изпълнение на чл.101б, ал.1 от Закона за здравето са изпратени общо 1490 уведомителни писма до лица, подлежащи на редовно преосвидетелстване от ТЕЛК;

3. Извършени са 27 проверки по чл. 93 от Закона за здравето по жалби и сигнали при нарушаване на правата на пациентите или при спорове, свързани с медицинското обслужване, като 23 от тях са свързани със срокове на ЕР на ТЕЛК. Една от жалбите е изпратена от ИАМН и е насочена срещу МБАЛ“Св.Пантелеймон Ямбол“АД относно нарушение на правилата за съхраняване на трупове в отделението по патоанатомия и предаването тялото на покойник, съхраняван 37 дни в камерата, в разложено състояние. При извършената проверка е констатирано нарушение на правилата за съхранение на трупове при неспазване на температурния режим, определен за работа на хладилна камера, съгласно техническата спецификация на камерата и са дадени препоръки. На всички жалби е отговорено в срок.
4. По Наредба №3 /2019г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които МЗ субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на ЛЗ, е събрана информация от 24 отчета и са осъществени 18 проверки в МБАЛ "Св.Пантелеймон"АД гр.Ямбол и МБАЛ "Св.Ив.Рилски" ЕООД гр.Елхово. Проверени са 5% от случаите в ЛЗБП, за което са издадени 18 констативни протокола. Не са установени нарушения.
5. Контрол по спазването на нормативните изисквания към формата, съдържанието, условията и реда за използване, обработка, анализ, съхраняване и предоставяне на медицинска документация от лечебните заведения и медицинските специалисти се осъществява постоянно от инспектори към Дирекция МД.

Към 31.12.2023г. служителите от Дирекция МД извършиха общо 8231 проверки, в т.ч.:

- По чл.56 от Закона за здравето са извършени 21 проверки в аптеки;
- По Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина и по Закона за контрол на наркотичните вещества са извършени общо 53 проверки на аптеки и ТЕ;
- Извършени са 6 проверки на дейностите, финансирани по Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве в Здравно-консултативния център към МБАЛ „Св.Пантелеймон Ямбол“АД

- По Наредбата за медицинската експертиза са извършени общо 77 проверки в ЛЗИМП и на създадените със заповед на директора на РЗИ ЛКК;
- По медицинските стандарти на ЛЗИМП са извършени 23 проверки във връзка с подадени заявления за регистрация/пререгистрация на ЛЗ;
- По медицинските стандарти на ЛЗБП са извършени 6 проверки, от които 4 съвместни провеки с РЗОК Ямбол
- Извършени са две проверки на практики за неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве и две проверки по сигнал на граждани
- Извършени са 351 проверки по статистиката.
- Проверени и кодирани по МКБ -10 са 1725 броя „Съобщение за смърт“;
- По експертизата на трайната неработоспособност са проверени и заверени 4221 ЕР на ТЕЛК.
- Извършени проверки в РКМЕ на 106 лица, кандидатстващи за социална услуга «Асистентска подкрепа»
- Извършена е проверка в ИБД за 1638 лица във връзка с прилагането на чл.101б от Закона за здравето

6. Събиране, обработване и предоставяне на финансово-икономическа статистическа информация за дейността и ресурсното осигуряване на лечебните и здравните заведения на територията на областта

- Събиране, обработване и изпращане в НЦОЗА на информация за броя постъпили болни, отговарящи на изискванията на ПМС №17/31.01.2007г. в лечебните заведения за болнична помощ:
  - за първо тримесечие на 2023г. в МБАЛ „Св.Пантелеймон Ямбол“АД са получени 11 положителни становища от ДСП Ямбол, а в МБАЛ“Св.Йоан Рилски“ООД – 2 положителни становища.
  - За второ тримесечие в МБАЛ „Св.Пантелеймон Ямбол“АД са получени 9 положителни становища от ДСП Ямбол;
  - За трето тримесечие в МБАЛ „Св.Пантелеймон Ямбол“АД са получени 6 положителни становища от ДСП Ямбол
- Събиране, обработване, контрол и предоставяне в МЗ на справка за натуралните показатели в делегираните от държавата дейности по здравеопазване – събрана е информацията от 5 общини и са изпратени 4 обобщени справки в МЗ.
- Събиране, обработване и контрол на отчетите по разделно отчитане на разходите в лечебните заведения за болнична помощ/ЛЗБП/ - събрана е информацията от ЛЗБП и ЦСМП и е изпратена 1 обобщена справка в МЗ.
- Събиране, обобщаване и изпращане в НЦОЗА на информация за извършени от пациентите избор на лекар/екип и информация за платените услуги, съгласно чл.27 и чл.24а от Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ – всяко тримесечие;
- Изпращане на информация за починалите пациенти в ЛЗБП в ИАМН по зададен образец – всяко тримесечие

7. Събиране, обработване и предоставяне на медико-статистическа информация за дейността на лечебните и здравните заведения:
   - Събиране, извършване на контрол и предоставяне на НСИ отчетите за дейността на Детски ясли, Обединени детски заведения и ДМСГД – **12 отчета**;
   - Събиране, извършване на контрол и предоставяне за обработка на ТСБ/НСИ/ отчети за легловия фонд и персонала на ЛЗБП, хосписите, ЛЗИБП / ДКЦ,МЦ,МДЦ, СМДЛ,СМТЛ/, ЦСМП, РЗИ и други дейности в

здравеопазването към общините/ - **49 отчета**;

- През 2023г. са събрани и обработени **общо 351 годишни отчети за дейността на ЛЗ през 2022г.** и са предоставени на НЦОЗА;
- Събиране, извършване на контрол и обработка на оперативна статистическа информация – **140 броя**;
- Ежемесечно се събира информация и се изготвя информационна карта за починалите деца на територията на областта – няма починали деца
- Кодираните по МКБ 10 и обработени Съобщения за смърт за събития на територията на областта, подавани от лечебните заведения са 1725 броя;
- Събрани са и предоставени на НЦОЗА 14 съобщения за суицидно действие. Извършено е вписване в Портал за мониторинг на суицидните действия в Р България.

8. Във връзка с внедряване и поддържане на единни информационни системи за отчетност на лечебните и здравните заведения, оказване на методична помощ и осъществяване на контрол при прилагането им, РЗИ извършва контрол през цялата година. В лечебните заведения за болнична помощ са внедрени и се извършват вписвания в следните информационни системи:
   - Информационна система за ражданията;
   - Електронен регистър на инвазивната кардиология;
   - Електронна система медицинската експертиза. Ежедневно се оказва съдействие от страна на експерт от дирекция „Медицински дейности“ на всички лекари, срещащи затруднения с работата с ИБД
9. **Към 31.12.2023г. са изготвени следните доклади, справки и анализи:**
   - Отчет на показателите по бюджетни програми на Дирекция „Медицински дейности“:

   Бюджетна програма „Контрол на медицинските дейности, здравна информация и електронно здравеопазване“
   Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфични групи от населението“
   Бюджетна програма „Психиатрична помощ“
   Бюджетна програма „Медико-социални грижи за деца в неравностойно положение, майчино и детско здравеопазване“

   - Доклад и отчети на ЛЗБП до ДАНС – изпращат се всяко тримесечие
   - Изпратен в МЗ Отчет за дейността на ТЕЛК за IV –то тримесечие на 2022г. и за първо тримесечие на 2023г.

- В изпълнение на писмо изх.№ 24-00-27/10.01.23г. на изп.директор на ИАМН е извършена проверка в АГО на МБАЛ „Св.Пантелеймон Ямбол“АД и изготвена информация относно организацията на дейността в АГО и отделението по „Неонатология“;
- В изпълнение на писмо с изх.№ 16-00-2/10.01.2023г. на МЗ са извършени проверки във всички аптеки относно спазване изискванията на ЗЛПХМ – недостига и липсата на някои жизненоважни лекарствени продукти;
- В изпълнение на писмо изх.№16-00-8/19.01.2023г. е предоставена информация относно наличието на места за кацане на хеликоптер в ЛЗБП на територията на област Ямбол;
- В изпълнение на писмо изх.№33-18-118/23.01.2023г. на МЗ са предоставени указания на ТЕЛК относно експертизата за ТНР на пациенти с когнитивни нарушения и деменция в напреднал стадий;
- В изпълнение на писмо изх.№ 16-00-9/30.01.2023г. на МЗ са уведомени ЛЗБП относно изготвяне на предложения за включване на лекарствени продукти в списъка по чл.266а, ал.2 от ЗЛПХМ;

- Във връзка със Закона за изменение и допълнение на Закона за хората с увреждания, касаещи случаите на преосвидетелстване за ТНР/вид и степен на увреждане, при които е налице забавяне на медицинската експертиза по смисъла на разпоредбите на Закона за здравето, е осъществена координация с ръководството на МБАЛ“Св.Пантелеймон Ямбол“АД и ТЕЛК и са предприети необходимите мерки. РЗИ изпраща до 20-то число на месеца справки по §5 и §6 от ПЗР на ЗИД на ЗХУ, генерирани от ИБД на Електронната система за медицинска експертиза;
- Изпратени са отчети за четвърто тримесечие на 2022г. и годишен отчет за дейностите по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве на ЗКЦ при МБАЛ“Св.Пантелеймон Ямбол“АД;
- В изпълнение на писмо изх.№ 16-00-18/23.03.2023г. на МЗ са информирани ЛЗ за набирането на кандидати за включване в обучителен курс „Оказване на спешни амедицинска помощ по въздух“;
- В изпълнение на писмо изх.№ 04-20-63/23.03.2023г.. на Министъра на здравеопазването е изискана и предоставена информация относно подготовката и представянето на бюджетните прогнози за периода 2024-2026г. за МБАЛ „Св.Пантелеймон“АД и МБАЛ“Св.Ив.Рилски“ЕООД гр.Елхово.
- В изпълнение на писмо с изх.№03-187-3/23.03.2023г. на МЗ е събрана, обобщена и изпратена информация за ЛЗ, които имат готовност да сключат договори със студенти по медицински специалности за осигуряване на преддипломен стаж;
- В изпълнение на писмо изх.№ 35-ОМ-14/29.03.23г. на зам.министъра на здравеопазването е изготвен и изпратен доклад за дейността на РКМЕ и ТЕЛК на МБАЛ „Св.Пантелеймон Ямбол“АД относно забавени процедури на освидетелстване/преосвидетелстване;
- В изпълнение на писмо с изх.№ СМП-48/07.04.2023г. на МЗ е предоставена информация относно извършаните действия по проект BG16RFOP001-4.001-0001 „Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ“;
- В изпълнение на чл.2, ал.1 от Наредба №15/2008г. за придобиване на специалност „Обща медицина“ от ОПЛ, предоставена актуална информация за регистрираните ЛЗ;
- В изпълнение на писмо изх.№ 16-28-79/21.04.2023г. на МЗ е извършена проверка и представен доклад по повод излъчен репортаж за г-жа Нели Владова относно преосвидетелстването й от ТЕЛК;
- Изготвен и представен в МЗ е анализ на дейността на Регионалния съвет за контрол на медицинската експертиза във връзка със сигнално писмо от управителя на „Язаки България“ЕООД относно спазване изискванията и реда при издаване на решения за временна неработоспособност от лекуващите лекари, които след обжалване по реда на чл.112 от Закона за здравето са отменени от ЛКК;
- В изпълнение на Наредба №1 от 22.01.2015г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването са изпратени в НЦОЗА:
  - Обобщена информация за определяне на места, финансирани от държавата, съгласно чл.44, ал.8 от Наредбата
  - ***<u>Годишен анализ на специалистите в здравеопазването, включващ:</u>***
  - брой на придобилите и упражняващите специалност и тяхната възраст;
  - осигуреност на населението на областта със съответен вид специалисти;
  - потребностите на населението от специалисти;
  - прогноза за броя на упражняващите специалност и тяхната възраст и за потребностите от специалисти през следващите пет години;
  - Справка по чл.13, ал.1 от Наредба №1/2015г. - ЛЗ, които не са бази за обучение и желаят да заявят МФД представят в РЗИ мотивирани предложения

да обучат свои служители на места за специализанти, финансирани от държавата, като посочат и базата за обучение с която имат договор

- Обобщена информация за броя на обявените от базите за обучение свободни длъжности за специализанти по специалности;
- Обобщена информация за свободните длъжности за специализанти по клинични специалности;
- Обобщена информация за определяне на места, финансирани от държавата, съгласно чл.44, ал.8 от Наредбата

- В изпълнение на Заповед №РД-02-224/18.08.2023г. на министъра на здравеопазването е изготвена и представена в МЗ областна здравна карта на област Ямбол с цялата първична документация
- Изготвен и изпратен в НЕЛК е Анализ на обжалваните пред НЕЛК експертни решения на ТЕЛК, проведен е колегиум с комисията на ТЕЛК и лекарите;
- В изпълнение на разпоредбите на чл.7 от Закона за закрила на детето са информирани всички лечебни заведения за Националната програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца, както и за задълженията за уведомяване;
- В изпълнение на Заповед №РД-01-322/05.06.2023г. на министъра на здравеопазването, е изготвен отчет за изпълнението на Плана за действие за периода 2021-2023г. към националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021-2030 г.
- Извършено е проучване по общини и изготвена информация за броя на болните с трансплантации, които имат право на пътувания за контролни прегледи – изпратена обобщена справка в МЗ;
- В изпълнение на чл.2, ал.1 от Наредба №15/2008г. за придобиване на специалност „Обща медицина“ от ОПЛ, предоставена актуална информация за регистрираните ЛЗ;
- До всички лечебни заведения са изпратени указанията за кодиране на майчина смъртност;
- Изпратен отчета за дейността на ТЕЛК за трето тримесечие на 2023г.

- Във връзка с досъдебни производства, по искане на съд и прокуратура, чрез МЗ е извършена проверка и предоставена информация за 3 лица;
- Във връзка с извършването на пълна категоризация на общините и населените места, е извършена актуализация на регистрираните лечебни заведения на територията на областта към 31.12.2021г. и е изпратена в МЗ;
- В изпълнение на писмо с изх.№ 12-00-483/11.10.2023г. на министъра на здравеопазването, е изпратен доклад относно предприетите мерки за нормалното функциониране на лечебните заведения на територията на област Ямбол предвид международната обстановка;
- В изпълнение на писмо с изх.№ 12-00-486/23.10.2023г. на МЗ е изпратено информация относно прилагането на механизма за работа и сътрудничество между институциите по случаи на деца, въвлечени в родителски конфликти

10. Контрол на обектите за търговия на едро и дребно с лекарствени продукти по реда на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (складове, аптеки, дрогерии) – на територията на областта са регистрирани 2 търговци на едро, 40 аптеки, от които 2 болнични и 4 работещи дрогерии.

Извършени са общо 21 проверки в аптеки по ЗЛПХМ.

Изготвени са пет заключения за хигиенна оценка за откриване на аптека.

Систематичният здравен контрол на лекарствените продукти е насочен към спазването на изискванията по отношение на документацията, хигиенния режим,

съхранението на термолабилни лекарства, лекарствата, съдържащи отровни и наркотични вещества, лекарствата с изтекъл срок на трайност, леснозапалимите лекарства и др.

В изпълнение на чл.30, ал.2 от Закона за храните всеки месец се предоставя информация на Областна дирекция „Безопасност на храните“ информация за регистрираните аптеки и дрогерии на територията на областта и за настъпилите промени.

11. Дейности, предвидени в Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите и нормативните актове по прилагането му:

- Извършени са 24 проверки в обекти, притежаващи лицензия за търговия на едро и дребно с наркотични вещества;
- Извършени са 127 проверки на лечебните заведения, отчитащи специални рецептурни бланки за изписване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества, съгласно чл.12, ал.2 от Наредба №4/2009г.
  - Извършени са две проверки и изготвен протокол във връзка с издаване на лицензия за търговия на дребно и съхраняване на ЛП, съдържащи наркотични вещества, съгласно чл.33а, ал.2 и ал.3 от ЗКНВП и Наредба №55/2010г.
  - Подадени са 31 декларации по чл.39 от ЗКНВП от притежателите на лицензия за търговия на дребно и съхраняване на лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества,че няма промяна в обстоятелствата, при които е издадена лицензията, както и че не са възникнали обстоятелствата по чл. 41, ал. 1, като е спазен нормативно установения срок 30 януари.
  - Към 30.09.2023 г. са постъпили 85 заявления за заявяване и предоставяне на специални рецептурни бланки – жълти и зелени и специални формуляри за поръчка на лекарствени продукти съдържащи наркотични вещества.
    С изменението и допълнението на Наредба №4 от 4 март 2009г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти, се преустановява предоставянето на специални рецептурни бланки на хартиен носител, т.к. ще се предписват по електронен път.
    - Подадени са 29 заявления за специални формуляри за поръчка на медикаменти, съдържащи наркотични вещества (кочани), съгласно чл.13, ал.4 от Наредба 21/2000г.
    - Приети са 168 протоколи-описи за отчитане на рецептурни бланки за предписване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества -II екз. Съгл.чл.41, ал.3 от Наредба №4/2009г.
    - Приети са 94 протоколи-описи за отчитане на рецептурни бланки - I екз. съгл.чл.42, ал.2 от Наредба №4/2009г.
    - Приети са 4 протокол-описа за отчитане на лекарствени листи от лечебните заведения - I екз. съгл.чл.42, ал.2 от Наредба №4/2009г.
    - Приети са 252 протоколи за отчитане на специални формуляри за поръчка на медикаменти, съдържащи наркотични вещества-чл.10, ал.5 /Наредба 21/2000г. ;
    - Приети са 64 отчети за движението на наркотичните вещества-чл.19, ал.1 и 2 от Приложение №7/Наредба №21/2000г.
    - Изготвени са 4 отчета за движението на наркотичните вещества-Приложение №8 към чл.20, ал.1 и 2/Наредба 21/2000г. ;

Във връзка с водене на регистър на лекарите и лекарите по дентална медицина, които предписват лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества от списъците по чл.3, ал.2 на ЗКНВП – в регистъра са вписани 133 лекари, като към 31.03.2023г. е вписана 1 промяна.

В изпълнение на утвърдените със Заповед №РД-01-627/29.10.2020г. на министъра на здравеопазването Указания за осигуряване, отчетност и контрол на разходването на лекарствения продукт Veklury, са изготвени 17 обобщени отчета на РЗИ Ямбол за изразходените количества лекарствен продукт Veklury (INN Remdesivir) от ЛЗ на

територията на област Ямбол.

12. Дирекция Медицински дейности при РЗИ извършва проучване на потенциалните рискове за здравето при бедствия, аварии и катастрофи от невоенен характер, потребностите от медицинска помощ, ресурсите на лечебната мрежа и разработва планове за медицинското осигуряване на населението - **ежегодно и при възлагане от страна на МЗ.**
    - Изготвени са 248 ежедневни справки за свободен леглови фонд в ЛЗ БП на територията на областта.
    - В изпълнение на т.5.4. и т.6.1. от утвърдените от Заместник-министъра на здравеопазването Методически указания за изпълнение на дейностите и задачите по отбранително-мобилизационна подготовка през 2023г., е изготвен годишен отчет за проведените дейности по ОМП в РЗИ-Ямбол и отчет за разходваните финансови средства за 2022г.
    - Извършени са общо 12 проверки по организацията на медицинското осигуряване при бедствия, от които 2 съвместни проверки с представител на РДПБЗН Ямбол: в „МБАЛ“Св.Йоан Рилски“ООД и „СБАЛК Ямбол“ЕАД на Плана за защита на пребиваващите, съобразен с изискванията на чл.36, ал.1 от Закона за защита при бедствия;
13. Организиране и провеждане на Отбранително мобилизационна подготовка, съгласно регламентиращите документи и указанията на Министерство на здравеопазването за 2023 г.

Разработени са и се поддържат в актуално състояние плановете по медицинското осигуряване на населението:

- Военновременен план на РЗИ-Ямбол;
- План за привеждане на РЗИ в готовност за работа във военно време;
- План за дейност на РЗИ-Ямбол при терористична заплаха и ръководство на медицинското осигуряване при осъществен терористичен акт
- План за защита при бедствия
- Изготвени са указания до ЛЗ във връзка с готовността им за работа в усложнена зимна обстановка, придружена със снегонавявания и екстремно ниски температури – предприемане на действия за хоспитализиране на бременни с предстоящ термин на раждане и болни на хемодиализа;
- Във връзка със създаване на необходимата организация по извозването на болните на хемодиализа при усложнени зимни условия беше предоставена пълна информация на Регионална дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" Ямбол за маршрутите и смените по които се провежда лечението на пациентите на хемодиализа
- Изготвен и изпратен в МЗ актуален телефонен регистър на длъжностните лица от РЗИ и ЛЗ, отговорни за координиране дейностите по медицинското осигуряване при бедствия и кризисни ситуации;
- Изготвени са доклади до МЗ и областен управител относно извършената подготовка на лечебните заведения за работа при усложнени зимни условия.
- Директорът на РЗИ взе участие в заседание на Щаба за изпълнение на Областния план за защита при бедствия и аварии на територията на област Ямбол във връзка с подготовката за работа при усложнена зимна обстановка – изготвен е доклад;
- Проведено беше заседание на Съвета за медицинско осигуряване при бедствия, аварии и катастрофи, създаден със заповед на Директор РЗИ-Ямбол, в изпълнение на чл.116, ал.1 и ал.2 от Закона за здравето;
- Проведено бе обучение на членовете на Съвета като бяха запознати с основни

мерки за защита в лечебните заведения при радиоактивно замърсяване на територията на областта и основни мерки за защита в лечебните заведения при заплаха с биологичен произход или огнище на биологично заразяване

Дейности по ЗЗКИ и ППЗЗКИ

- Актуализиран е списъка по чл.26, ал.3 от Закона за защита на класифицираната информация и чл.23, ал.1 от Правилника за прилагане на ЗЗКИ;
- Извършени са 13 проверки на регистратурата за КИ, в т.ч. годишна проверка, като протоколът е изпратен в ТДНС Ямбол.
- Изготвена и изпратена бе информация по чл.35 от ЗЗКИ за вписване в регистъра на материалите и документите, съдържащи КИ, създадена в ОЕ – РЗИ Ямбол към 01.01.2023г.
- В изпълнение на чл.22, ал.1, т.7 и чл.47, ал.6 от ЗЗКИ са изпратени в ДКСИ издадени от ССИ разрешения за достъп и прекратяване на разрешения до класифицирана информация;
- Извършени са 2 обикновени проучвания на служители, заемащи длъжности с право на достъп до КИ до ниво „поверително“;
- Извършени са три обучения на новоназначени служители от РЗИ Ямбол , заемащи длъжност с право на достъп до класифицирана информация "служебна тайна", съгласно Списъка по чл.26, ал.3 от ЗЗКИ и чл.23, ал.1 от ППЗЗКИ

14. Участие в изпълнението на регионални програми и проекти в областта на медицинските дейности
15. Изпълнение на предвидени дейности по програмата за борба с трафика на хора, консултиране и подкрепа на Местните комисии за борба с трафика относно възможните механизми за оказване на медицинска и психологическа помощ и улесняване достъпа на жертвите на трафик, вкл. при лица с прекъснати здравноосигурителни права
16. Участие в изпълнението на международни и национални програми и проекти в областта на медицинските дейности със сътрудничество на МЗ:

Осъществени дейности по Националната програма за психично здраве:

Ежемесечно се изпраща информация в НЦОЗА за осъществените дейности по програмата за превенция на самоубийствата; Извършва се вписване в Портал за мониторинг на суицидните действия в РБългария;

Участия в 2 заседания на Общинския съвет по наркотични вещества към Община Ямбол.

Дейности по Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021-2030 г. – оказване на методична помощ и извършване на проверки на дейността на Здравно-консултативния център /ЗКЦ/. Извършване проверки на отчетите.

17. Дейности свързани с детското здравеопазване:
    17.1. Събиране, обработка и изпращане по е-поща в МЗ на актуална информация за състоянието на детската смъртност на национално ниво – събира се ежемесечно и се изпраща в МЗ при поискване;
    17.2. Поддържане на актуална информация за броя на децата, ползващи детски ясли и детски кухни на територията на региона-подавана е своевременно информация в МЗ за броя на децата в детските ясли и броя на децата ползващи детски кухни, по зададен образец - Събрана е информация от 4 общини.
    17.3. Определяне на лице от РЗИ за участие при сформиране на междуведомствени мултидисциплинарни екипи в случай на дете в риск, като алтернативно представен орган на местно ниво по Споразумение за

сътрудничество и координиране на работата на териториалните структури на органите за закрила при случаи на деца, жертви или в риск от насилие и при кризисна интервенция.

Участия на представители на Дирекция „Медицински дейности“ в комисии:

- Участие в 52 заседания на Съвета по осиновяване към РД СП;
- Участия в 2 заседания на Общинските комисии на детето – заседание в Община Стралджа; Община Ямбол
- Работна група за разработване на областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Ямбол 2023-2024г.
- Комисия по заетост – 2 заседания
- Участие в Общински съвет по наркотични вещества към Община Ямбол;
- Участие в 11 заседания на Регионален екип за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности към Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование-област Ямбол;
- Участие в обучение организирано от БЧК по проект „На фокус - националния капацитет в областта на убежището и миграцията“

18. Ежемесечно се изисква от лечебните заведения с родилни отделения информация относно:
    - броя на извършените превенции на изоставяне на дете на ниво родилен дом съгласно Методическото ръководство за превенция на изоставянето на дете на ниво родилен дом и Наредбата за условията и реда за осъществяване на мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в институции, както и за тяхната реинтеграция – подадена информация за 32 деца в риск
    - броя на родените деца с увреждания – 1 деца
    - изоставени деца в институции – 0 деца
    - случаи на новородени деца, припознати от лица с чуждо или двойно гражданство, в изпълнение на „Стратегията за борба с трафика на хора“ – не са регистрирани такива случаи през периода.

Информацията се подава от МБАЛ "Св.Пантелеймон" АД и МБАЛ "Св.Йоан Рилски" ООД гр.Ямбол ежемесечно, РЗИ обобщава и изпраща в МЗ **1 път годишно.**

Извършени административни услуги от служителите на Дирекция „Медицински дейности“ при РЗИ Ямбол през 2023 г.

АУ 1660 - издаване на удостоверение за съответствие с основните изисквания, на които трябва да отговарят лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи и диализните центрове **– 1**

АУ 3041 - издаване на удостоверение за спазени здравни изисквания и утвърдени медицински стандарти във връзка с подаването на заявление за регистриране на ЛЗ за извънболнична помощ и хосписите **– 38**

АУ 1793 - издаване на удостоверение за регистрация на лицата, практикуващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве **– 0**

АУ 1088 - заличаване от регистъра на лицата, практикуващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве **– 0**

АУ 1349 - издаване на удостоверение за регистрация на дрогерия – **0**

АУ 2222 – заличаване на дрогерия - **1**

АУ 961 - издаване на становище за недостатъчност на специалисти по дадена специалност при сключване на договор с РЗОК за осъществяване на специализирана медицинска помощ – **85**

АУ 1111 . издаване на удостоверение за потребност по чл.62, ал.2 и чл.59б, ал.8 от Закона за здравното осигуряване - 6

АУ 685 - издаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина – **0**

АУ 1336 - прекратяване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина – **0**

АУ 881 - изготвяне на протокол за извършена проверка във връзка с издаване на лицензия за търговия на едро или дребно и съхраняване на лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества – **2**

АУ 2155 - предоставяне на специални рецептурни бланки на лечебни заведения за предписване на лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества – **85** заявления

/От 13 юни 2023г. се преустановява предоставянето на специални рецептурни бланки на хартиен носител, т.к. предписването се извършва електронна – ДВ бр.51 от 2023г./

АУ 341 - предоставяне на специални формуляри на аптеки за поръчка на лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества – **29** заявления

АУ 1573 - издаване на хигиенно заключение за получаване на разрешение за търговия на дребно с лекарствени продукти в аптека – **5**

АУ 2241 - издаване на становище за унищожаване на лекарства – **2**

АУ 477 – издаване на заверено копие на документ - **64**

ЗА ДЕЙНОСТТА НА
ОТЧЕТ НА ДИРЕКЦИЯ „НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ“

През изминалата 2023 година дирекцията работи по предварително изготвен годишен план, съобразен с изискванията на МЗ.

ОСНОВНА ЦЕЛ

Ограничаване на заболяемостта и смъртността от инфекциозни заболявания чрез усъвършенстване и подобряване на ефективността на епидемичния надзор, профилактиката и контрола на заразните болести.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

1.Последователна и целенасочена държавна политика за осъществяването на високоефективен надзор на заразните болести и разходноефективна национална имунизационна политика, успоредно с повишаване знанията на медицинските специалисти и информираността на обществото по въпросите на профилактиката на заразните болести;

2. Поддържане на висок имунизационен обхват в тясно взаимодействие с всички ведомства, неправителствения сектор, местната власт с акцент върху обхващането на деца в риск и труднодостъпните групи от населението;

3. Усъвършенстване на системата за опазване на страната от внос на инфекции с висок епидемичен потенциал риск в съответствие с Международните здравни правила и за провеждане на ефективен граничен здравен контрол чрез материално и кадрово обезпечаване на дейностите;

4. Предоставяне на достъпна и надеждна информация за инфекции, свързани с медицинското обслужване (ИСМО) до обществото, въвеждане на най-високите стандарти в практиката и поведението за намаляване на риска от ИСМО, повишаване квалификацията и продължаващо обучение на персонала през целия професионален път;

5. Продължаващи национални усилия за рационална антибиотична политика, базирана върху ограничената свободна продажба на антибиотиците, правилното им приложение (вкл. във ветеринарната медицина и селското стопанство), надзора на

антибиотичната резистентност и съвременните критерии на рационалната антибиотична политика.

МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ

1. Провеждане на активен епидемиологичен надзор на заразните заболявания, ефективен контрол на противоепидемичния режим на работа в лечебните заведения и контрол върху качеството и ефективността на дейностите по дезинфекция и стерилизация.

2. Осъществяване на ефективна система за опазване на областта, респ.страната от внос на заразни болести, укрепване капацитета на звената за граничен здравен контрол и изпълнение на изискванията, залегнали в Международните здравни правила.

3. Опазване на областта, респ. страната от внос и разпространение на инфекции с висок епидемичен риск чрез създаване и поддържане на механизми за своевременна и адекватна реакция при здравни заплахи от биологично естество, в т. ч. биотероризъм.

4. Повишаване готовността на областта, респ. страната за посрещане на грипна пандемия, взривове и епидемии от други заразни болести;

5. Постигане на висок обхват в областта при изпълнение на Имунизационния календар на Република България, засилване на взискателността от страна на Д НЗБ по отношение на планирането и отчитането на извършените имунизации, реда и начините на тяхното провеждане. Осигуряване на надеждно функциониращa „хладилна верига".

6. Осъществяване на ефективна координация на Д НЗБ с местните и регионални здравни структури, националните центрове по проблемите на общественото здраве, неправителствени организации и МЗ при изпълнение на дейностите по превенция и контрол на заразните заболявания.

7. Провеждане на системни дейности за подготовка и повишаване на квалификацията на кадрите от Д НЗБ.

8. Подобряване ефективността на действащите на регионално ниво съвети по определени здравни проблеми.

9. Дейности по Национални и регионални програми, свързани с профилактиката и контрола на заразните заболявания.

I. ДЕЙНОСТИ ПО НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ:

1. <u>Тематични проверки (планови и извънредни) – общо 119</u>

През отчетната година са извършени общо 119 тематични проверки:

- По „Спазване на мерките за инфекциозен контрол" в ОПФ към МБАЛ АД - гр.Ямбол и в изпълнение на дейностите по издирване на контактни на туберкулоза и обхващането им с химиопрофилактика на туберкулозата - 4 проверки.
- По спазване на хладилните условия за съхранение на ваксините от ОПЛ - 57 проверки
- По провеждане на сутрешния филтър в ДЗ-57
- По имунузацията против хепатит А в неонатологично отделение-1

2. <u>Контрол над обектите и наказателна дейност</u>

През 2023 г. на здравен контрол от дирекция НЗБ подлежат 524 броя лечебни, здравни и др. заведения / влючително 8 ДДД фирми/. Извършени са общо 1321 проверки,

от които 604 по ДЗК, 58 по паразитологичен контрол в детски и лечебни заведения, 114 тематични, 337 по чл.56 от ЗЗ, 28 - други (за изпълнение на предписания, за разкриване на нови ЛЗ и др.) и др.

С лабораторен контрол са обхванати 135 обекта. Взети са общо 609 смива (направени 1827 изследвания) от външна среда за контрол на дезинфекцията и стерилизацията в лечебните заведения за болнична, извънболнична помощ, детски, учебни и социални заведения, като има 3 отклонения от нормите.

Контрол на ДДД-дейностите

От биолога в Д НЗБ през годината са извършени проверки по ДДД на детски, учебни и социални заведения, както и на регистрираните ДДД фирми. Проведени са курсове за изпълнители по ДДД-дейности и са издадени 5 удостоверения на 5 изпълнители на ДДД-дейности.

През 2023 г. са издадени общо 16 предписания (за ДДД - дейности в детски, учебни заведения, социални домове; текущ паразитологичен контрол в детски заведения; на АПМП и др.).
Издадени са и 5 акта с 5 наказателни постановления.

Успоредно с провеждане на здравния контрол, е оказана и ОМП по имунопрофилактиката и по надзора на заразните и паразитните заболявания – общо 110 (ОПЛ, АСМП, МБАЛ).

3. Информационна осведоменост на дейността и работа с медиите

И през изминалата година продължи активната здравнопросветна дейност на дирекцията. Бяха ангажирани всички местни медии с характерни за сезона заболявания, като задължително ежеседмично и ежемесечно се правеше анализ на заразните заболявания за изтеклия период.
Дирекцията разполага с 9 компютъра, на които работят 11 служители.

4. Дейности по изпълнение на Национални и регионални програми.

Изпълнение на задачи, произтичащи от Национални и регионални програми по профилактиката и контрола на заразните болести:

- **Национален план на Р България за готовност за грипна пандемия**

Изпълнението се осъществява чрез:

- изготвяне на Регионален план за готовност за грипна пандемия и Оперативен план за борба с грипа и ОРЗ.
- проследяване на динамиката на заболяванията от грип и ОРЗ и на регистрираните след преболедуване усложнения през цялата година.
- своевременно изпращане на съответната информация в МЗ и НЦЗПБ.
- изпращане на носогърлени секрети за вирусологично изследване в НЦЗПБ по време на сезонния подем - през м. декември 2023 г. са изпратени 18 проби с материали за изследване за грип и ОРЗ - доказан в 1 проба грип А(H3N2).

- провеждане на противогрипна профилактична имунизация в имунизационния кабинет на РЗИ: през м. октомври и м. ноември 2023 г. са имунизирани 120 лица.
- регистрирано е епидемично повишение на ОРЗ и грип и е обявена грипна епидемия в Ямболска област за периода 25.01.-31.01.2023г.вкл., на основание достигане на епидемична стойност на ОРЗ-342,73 на 10000 и доказана циркулация на грипни вируси тип А /AH3N2/ в деветте изпратени проби от носогърлени секрети на пациенти на ОПЛ в гр. Ямбол.Взеха се всички необходими противоепидемични мерки спрямо доболничната и болничната помощ,аптеки, детски , социални и учебни заведения в областта.

- **Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ**

През 2023 г. продължи работата по Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ**.**

1. Дейности, свързани с изпълнение на задачите, произтичащи от Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ

1.1. Своевременно се регистрират, съобщават и отчитат заболелите от сексуално предавани инфекции (сифилис, гонорея и урогенитална хламидийна инфекция).

1.2. Събират се и се изготвят ежемесечни справки за проведените изследвания за ХИВ и резултатите от тях на регионално ниво във всички лаборатории на територията на областта в изпълнение на Наредба 47.

1.3. Разяснява се на медицинските специалисти от Родилно отделение в МБАЛ "Св. Пантелеймон" АД гр.Ямбол как се провежда изследването за ХИВ на бременни жени.

1.4. Изготвят се шестмесечни справки за усвояването на диагностикумите за ХИВ/СПИН, хепатити В и С и СПИ и предоставяне на заявки за доставка на диагностикуми за следващите периоди на база изготвен анализ на потребностите.

1.5. Извършва се безплатна диагностика на следните целеви групи – медицински специалисти в болничната помощ, пациенти на подържащо лечение с хемодиализа и превенция на предаването на вирусни хепатити от майка на дете и на желаещи доброволно тестване лица: за ХИВ – 307 изследвани лица, без положителни резултати; за сифилис – 101 изследвани лица, с един положителен резултат.

1.6. за дейности по Приоритетни области 3 и 4 от Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ в Република България, съгласно Заповед № РД-01-515/20.09.2023 г. на министъра на здравеопазването, се закупиха бързи тестове, диагностикуми и консумативи за сексуално предавани инфекции за нуждите на РЗИ, по провеждането на кампании, самостоятелно или съвместно с НПО. Проведе се образователна кампания(семинар), насочена към медицинските специалисти, относно осигуряването на качествено проследяване, лечение, грижи и подкрепа за хора със СПИ , с участието на служители от РЗИ и медицински специалисти. Обсъдиха се проблемите, свързани с проследяването, лечението и преодоляването на дискриминацията, придружаваща болните от СПИ, както и необходимостта от осигуряването на психологическа, социална и здравна подкрепа.

1.7. Съгласно Заповед № РД-01-580/ 19.10.2023 г. на министъра на здравеопазването, за дейности по Приоритетна област 1 от Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ в Република България, се осигуриха диагностикуми за ХИВ, СПИ и хепатит В и С за лица от рисковата група на

инжекционно употребяващи наркотици и лица от рисковата група на мъже, правещи секс с мъже; отпечатаха се и се разпространиха здравно-образователни материали за лица от ромска общност; закупиха се и се разпространиха превантивни материали (презервативи) и образователни материали за лица, предлагащи сексуални услуги и техните клиенти, за лица, търсещи и получили международна закрила, мигранти и мобилно население. Осигуриха се здравно-образователни и превантивни материали (презервативи) за млади хора, деца и млади хора в риск.

1.8. Съгласно Заповед № РД-01-583/19.10.2023 г. на министъра на здравеопазването, за дейности по Приоритетна област 4 от Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ в Република България се проведе семинар на тема „Що е СПИН? Начини на заразяване, предаване, профилактика и лечение“. Участие взеха ОПЛ, лекари специалисти и инспектори от РЗИ. Обсъдиха се алгоритмите на изследване, консултация и лечение и необходимостта от провеждане на образователни кампании сред различните групи от обществото. Издадоха се информационни материали: брошури, диплянки; закупиха се консумативи, необходими за провеждането на планирани мероприятия.

1.9. Съгласно Заповед № РД-01-582/19.10.2023 г. на министъра на здравеопазването,
във връзка с дейности по Приоритетна област 6 от Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ в Република България и повишаване на капацитета на Регионалните здравни инспекции, служители от РЗИ взеха участие в Националната координационна среща на Консултативния съвет по ХИВ/СПИН и СПИ, ЛЗ с ОППИН и РЗИ в гр. Луковит. Обсъдиха се срещнатите трудности и предизвикателства в превенцията, диагностиката и лечението на ХИВ/СПИН в България.

1.10. Обявиха се Седмици на отворените врати, като се предостави възможност на всички желаещи да си направят безплатен и анонимен тест за ХИВ, вирусни хепатити Б и С и сифилис в микробиологичната лаборатория на РЗИ-Ямбол .

a. В Ямболска област няма разкрит КАБКИС. Желаещите се насочват към този в РЗИ-Бургас.

- **Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България**

1. Дейности, свързани с изпълнение на задачите, произтичащи от Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България

1.1. Извършва се епидемиологично проучване на всеки случай на туберкулоза, съобщен с бързо известие или по телефона – 23 лица.

1.2. Събират се и се обобщават данните от бързите известия за болите с туберкулоза, в съответствие с реда на Наредба № 21 на МЗ от 18.07.2005 г. и се изготвят шестмесечни аналитични доклади.

1.3. Извършва се активен контрол върху проследяването на обхвата на контактните на туберкулоза лица – издирени са общо 139 контактни, като на 125 от тях е проведена кожна проба Манту, на 32 е направена рентгенография на бял дроб.

1.4. Съдейства се за насочване на контактните на болни с туберкулоза към лечебните заведения за диагностика и лечение на туберкулоза за скрининг и провеждане на химиопрофилактика.

1.5. Извършва се контрол на своевременното и качествено извършване и пълното обхващане на подлежащите контингенти с имунизации и реимунизации срещу туберкулоза.

1.6. Провежда се активен контрол на специфичната химиопрофилактика на

туберкулозата на всички подлежащи контактни лица и деца с хиперергичен туберкулинов кожен тест на Манту – през годината обхванати със специфична химиопрофилактика са 24 лица (14 лица продължаващи химиопрофилактика от минал период): 10 лица, контактни на болни с туберкулоза).

1.7. Провежда се рутинно изследване за ХИВ при пациенти с туберкулоза и суспектни за туберкулоза лица в микробиологичната лаборатория на РЗИ-Ямбол. През годината са изследвани за ХИВ са 19 лица, няма лица с положителен резултат.

1.8. Преиздадени бяха и раздадени информационни материали.

- **Национална програма за първична профилактика на рака на маточната шийка в Република България 2021-2024 г.**

По Националната програма за първична профилактика на рака на маточната шийка, 2021 – 2024 г.,за популяризиране на кампанията и подобряване на имунизационния обхват през 2023г. (до 30-ти ноември, вкл.), се проведоха следните дейности:
Проведоха се 20 срещи и се раздадоха общо 200 брошури и диплянки на мед. специалисти в учебните заведения, учители, директори, ОПЛ, акушер-гинеколози, педиатри, както и писма до родителите на подлежащите на имунизация момичета. Отбелязва се ниска активност и слаба посещаемост на родителските срещи.
Проведе се семинар за обучение на медицински специалисти, с участието на ОПЛ (изпълнители по програмата), специалисти по акушерство и гинекология и здравни медиатори, по въпросите на РМШ и необходимостта от първична профилактика чрез имунизация.
Осъществиха се 2 интервюта и участия в местните медии.
Направиха се проверки и се оказа ОМП на ОПЛ в Ямболска област, относно значението и прилагането на ваксините против РМШ.
Осъществи се връзка със здравните медиатори по общини за запознаване и разясняване на Програмата сред ромското население в областта.
По данни на РЗОК, през 2023 г. са имунизирани общо 73 момичета, от които: 41 -с първи прием и 32- с втори прием. На 12 - годишна възраст са имунизирани 22 момичета с първи прием; на 13 години - с първи прием - 16, с втори прием – 21; на 14 години - с първи прием - 2, с втори прием – 9. На 11-годишна възраст е обхванато едно момиче с първи прием и две-с втори прием.
Подлежащите момичета, по данни на РЗОК, са: родените през 2009 г. - 660; през 2010г. - 639; през 2011г. - 605; през 2012 г. – 57, през 2013 г.-627. Обхватът с първи прием на 12-год. момичета е 3,12 %. Обхватът на 13 год. с първи прием е 1,96 %, с втори прием е 1,66 %, обхватът на 14 г. с първи прием е 0,91 %, а с втори прием е 1,82%.

- **Национална програма за контрол и лечение на ротавирусните гастроентерити в България 2022-2025г.**

По Националната програма за профилактика на ротавирусните гастроентерити в Република България 2022-2025 г. беше оказана организационно-методична помощ на всички ОПЛ.

Проведе се семинар за обучение на изпълнителите на програмата за профилактика: с ОПЛ, с участието на здравни медиатори и служители от РЗИ по въпросите на РГЕ и необходимостта от профилактика чрез имунизация.

Отчита се голям интерес и желание за ваксиниране от страна на родителите на децата в Ямболска област. От общо 60 ОПЛ в областта, 29 работят активно по Програмата.

Раздадени са информационни и обучителни материали, както и календари за родителите. Всички служители на Д НЗБ, РЗИ-Ямбол и представители на ОПЛ от гр. Ямбол участваха в годишен научен форум на тема „РВГЕ и профилактиката им“ съвместно с РЗИ-Сливен и РЗИ-Бургас.

С двудозова ваксина **Ротарик**с са имунизирани общо 840 деца : 472 деца - с първи прием и 378 - втори. С ваксина **Ротатек** са обхванати общо 319 деца: 134 деца - с първи прием, 102 - с втори прием и 83 - с трети прием. Общо са приложени 1159 ваксини. Завършилите имунизация с два приема Ротарикс и с три приема Ротатек деца са общо 461, при 844 подлежащи, или имунизационният обхват е 54,62 %.

- **Национална програма за подобряване на ваксинопрофилактиката на сезонния грип и на пневмококовите инфекции при лица на и над 65 г. 2023-2026 г.**

На сайта на РЗИ е публикувана информация, относно Националната програма.

Раздадени са листовки и брошури за грипа и пневмококовите инфекции на ОПЛ. Повечето ОПЛ са приложили и отчели в РЗОК противогрипни ваксини за сезон 2023 -2024 г. - общо на 6686 лица на и над 65-годишна възраст. Не всички ОПЛ са получили цялото заявено количество ваксини.

Отчита се голям интерес и желание за имунизация на възрастните хора.

Проведоха се 2 обучителни семинара на изпълнителите на Програмата по въпросите на грипа и необходимостта от профилактика чрез имунизации. В уебинар на тема: „Ваксинопрофилактика на сезонен грип“ взеха участие ОПЛ и служители на Д НЗБ.

През месец декември, в НРЛ по грип и ОРЗ към НЦЗПБ, са изпратени 18 носогърлени смива за вирусологично изследване за грип, взети от лица с остри респираторни заболявания от област Ямбол, от които са изолирани риновирус, респираторно-синцитиален вирус, парагрипен вирус, бокавирус, един грипен вирус –тип A(H3N2) и три SARS CoV-2.

- **Национална програма за превенция и контрол на вирусните хепатити**

По Националната програма за превенция и контрол на вирусните хепатити (НППКВХ) 2021-2030 г., през 2023г. се извършиха следните дейности:

-по политиката на изследване за хепатит Б и С (осигуряване на диагностикуми и консумативи за диагностика на вирусни хепатити) се закупиха диагностикуми и консумативи (центрофуга).

-по политиката за имунопрофилактика за хепатит Б и А (повишаване на информираността на родителите за превенция на хепатит Б и проучване нагласите за въвеждане на задължителна имунизация за хепатит А) се направиха и раздадоха информационни материали за хепатит Б на ОПЛ, родители и на посетителите в микробиологична лаборатория на РЗИ. Направи се анкета за проучване нагласите за

въвеждане на задължителни имунизации за хепатит А сред родителите, присъстващи на срещите, провеждани от Д НЗБ. Отчете се слаб интерес сред анкетираните.

5. Дейности по противоепидемичния контрол

Анализ на заразните болести за 2023 г. в Ямболска област

През 2023 г. в Ямболска област са регистрирани 1872 остри заразни заболявания / без грип и ОРЗ / срещу 8970 за 2022 г., което определя заболяемост 1742,00%ооо за 2023 г., срещу 7844,00 %ооо за 2022 г. Всички регистрирани заразни болести са проучени от инспектори на дирекция НЗБ.

През 2023 г. има намаление на заразните заболявания, в сравнение с 2022 г., като то се дължи основно на регистрирания по-малък брой случаи на инфекции, причинени от COVID-19. Увеличение има в групата на острите заразни заболявания, предавани по въздушно-капков път - варицела и скарлатина, в групата на чревните инфекции, невроинфекциите, трансмисивните инфекции. В останалите групи инфекции - тези на вирусните хепатити и инфекциите, предавани по полов път се запазва броят на заболелите. Няма регистрирани покривни, както и HIV инфекции.

- При дихателните инфекции се наблюдава спад на заболелите: от 8800 през 2022г. на 1585 през 2023г., като намалението е основно за инфекциите, причинени от COVID-19. Наблюдава се намаляване на разпространението и тежестта на протичане на коронавирусната инфекция. Регистрирани са 746 случая през 2023 г., от които 165 са били хоспитализирани, а останалите - на домашно лечение /за сравнение през 2022г. - 8294 случая на КОВИД-19, от които 945 са били хоспитализирани, а останалите - на домашно лечение/. Всички случаи са проучени и регистрирани в Информационната система. Издирени са контактните лица и са карантинирани.

От 17.11.2023 г. отпадна изискването лицата, болни от и заразоносителите на COVID-19, да подлежат на задължителна изолация.

Варицелите са повишени значително - от 439 заболели през 2022 г. на 620 през 2023г. Всички са на домашно лечение, с изключение на един хоспитализиран в ИО. Заболелите от туберкулоза са се увеличили - от 17 през 2022 г. на 23 през 2023г. От 23 ТБ, 8 са потвърдени. Всички случаи с туберкулоза са хоспитализирани в ЛЗБП.

Скарлатините са нарастнали от 50 през 2022 г. на 196 през 2023 година. Всички скарлатини са лабораторно потвърдени, няма хоспитализирани в ИО.

Не са регистрирани други въздушно-капкови инфекции, а именно коклюш, дифтерия, морбили, паротит и рубеола.

- В групата на чревните инфекции има значително увеличение на общия брой на заболелите – от 25 бр. през 2022 г. на 105 през 2023 г. Увеличен е броят на салмонелозите - от 9 през 2022 г. на 27 през 2023 г., на ентероколитите - от 1 на 38 и на кампилобактериозите - от 1 през 2022 г. на 28 през 2023 г.

Не се променя броят на дизентериите - 2 през 2022 г. и 2 през 2023 г.;

При колиентеритите - броят е почти равен: от 5 през 2022 г. - на 4 през 2023г., също и при ротавирусните гастроентерити - от 7 през 2022 г.на 6 през 2023 г.

Разпределението по вид, серогрупа, серотип на причинителите е, както следва:

- Ентероколити - 14 потвърдени случаи: Клостридиум дифициле, стафилококус ауреус
- Колиентерити - общо 4 потвърдени за годината: E.coli O26 -1, E.coli O6-1, E. coli 044 – 1, E.coli O55 -1
- Дизентерия - общо 2 потвърдени за годината: Sh. Sonnei–1 и Sh.flexneri-1
- Салмонелози - общо 27 потвърдени за годината: Salmonella typhimurium - 2, Salmonella enteritidis - 6, Salmonella gr. OB - 10, Salm. gr. OD – 8, Salmonella Thompson - 1. За случаите на салмонелоза се уведомява и ОДБХ за извършване на проверки по хранителните обекти.

Всички ротавирусни гастроентерити и кампилобактериози са лабораторно потвърдени.

- В групата на вирусните хепатити се наблюдава задържане на броя на заболелите, сравнено с това от миналата година. Регистрирани са 12 вирусни хепатита срещу 14 за 2022 г., със заболяемост от 11.18 на 100 000. Случаите на ОВХ А са намалели - от 9 през 2022 г. на 2 през 2023 г.

Регистрирани са случаи на други типове хепатити: ОВХ В - 2, ОВХ С – 3, ОВХ Е – 1 и ОВХ неопределен - 5.

Всички случаи са проучени и са взети необходимите противоепидемични мерки.

Във връзка с отбелязване на Световния ден за борба с хепатита - 28.07.2023, се проведе скринингова кампания за хепатити В и С в Ямболска област, като се направиха 69 бързи имунохроматографски теста за повърхностен антиген на хепатит В вируса и на антитела срещу хепатит С вируса. Направиха се и 69 анкетни карти и 69 форми за информирано съгласие. Няма положителни, само един стар случай е положителен - на ОВХ С.

- През 2023 г. е регистриран почти еднакъв брой инфекции, предавани по полов път: от 18

(от тях 3 са вроден сифилис) през 2022 г. на 16 през 2023 г. (от тях 1 е вроден сифилис). През тази година, както и през предходната, няма регистрирани случаи на гонорея и на урогенитална хламидийна инфекция.

Случаите се регистрират ежемесечно в информационната система за СПИ, като се попълва цялата необходима информация. Всички открити контактни лица са изследвани.

- В групата на невроинфекциите броят на заболелите е увеличен, в

сравнение с 2022г., от 8 на 19 през 2023 г. Има 5 регистрирани случаи на ОВП, срещу 5 за 2022г. Вирусните менингити и менингоенцефалити са 11, срещу 2 през 2022 г. Пет от случаите са мъже - на 8, 12, 17, 25 и 54 г. Останалите шест случая са жени – на 16, 37, 50, 54, 62, 75 г. Всички са хоспитализирани. Има трима починали - мъж на 54 г. и две жени – на 50 г. и 62 г. Бактериалните менингити са общо 3 - регистриран е един случай на пневмококов менингит, мъж на 75 г., хоспитализиран, починал, а останалите два са неуточнени, като единият е починал.

- В групата на трансмисивните инфекции през 2023г.са регистрирани следните инфекции: 3 марсилски трески, 3 лаймски борелиози, 1 малария (вносна) и 1 ку-треска. През 2022г.

няма регистрирани заболявания.

През годината се взе участие в 7 епизоотични комисии –две областни и 5 общински.

- В групата на покривните инфекции няма регистрирани заболявания, както и през 2022 г.

- През 2023 г. няма регистрирани случаи на ХИВ-инфекция, както и през миналата година.

Заболяемост по възрастови групи: Най-висока е заболяемостта във възрастова група 5-9 г. със заболяемост 9185 на 100000 и в група 1-4 г. със заболяемост 9028 на 100000. Тук най-много са заболелите от варицела и скарлатина. Следват групите 0 г. със заболяемост 3137 на 100000; 10-14г. г., със заболяемост 1705 на 100000. В тези групи също най-много са заболелите от варицела. Следват възрастовите групи над 65 г. със заболяемост 1238 на 100 0000 и 60 - 64 години със заболяемост 1142 на 100000. Най-ниска е заболяемостта от ОЗБ в групите и 30-34г.- 652,05 на 10000 и 20-24г. - 593,07 на 1000000, където има най-малко заболели от ОЗБ.

- Заболелите от ваксинопредотвратими заболявания през 2023 г. са общо 23 ТБ, от които 15 са вероятни, а 8 са потвърдени. Всички случаи на ТБ са при възрастни хора, при които няма данни за проведени имунизации.

Няма регистрирани случаи на дифтерия, тетанус, коклюш, морбили, паротит и рубеола.

През 2023 г. има 24 починали от ОЗБ лица/ 171 през 2022 г./: 19 са били с диагноза Коронавирусна инфекция/ 169 през 2022 г./, а другите пет лица: 3 - от друг вирусен менингит и 2 - от бактериален: пневмококов менингит и бактериален неуточнен.

През изминалата година няма регистрирани взривове от инфекциозни заболявания и хранителни заболявания.

6. Контрол по спазване на нормативната уредба, касаеща превенцията и контрола на ВБИ в лечебните заведения в Ямболска област за 2023 г.

През 2023 г. общо регистрираните случаи на ВБИ в ЛЗ за болнична помощ в Ямболска област са 119 срещу 195 за 2022 г., или с 76 по-малко от регистрираните ВБИ за 2022 г.

Всичките 119 ВБИ са регистрирани в МБАЛ „Свети Пантелеймон“ и СБАЛК. В МБАЛ “Свети Пантелеймон” АД гр. Ямбол те са 118, срещу 193 за 2022 г. В СБАЛК са регистрирани 1 ВБИ срещу 2 за 2022 г.

В МБАЛ “Св. Ив. Рилски” гр. Елхово и МБАЛ „Св. Йоан Рилски” гр. Ямбол през изминалата година няма регистрирани ВБИ, както и през 2022 г.

През изминалата 2023 г. от 4 ЛЗ за болнична помощ в Ямболска област /3 МБАЛ, 1 СБАЛ по кардиология /са изписани общо 17912 болни, от които 7066 са лекувани с антибиотици (39,45 %), срещу 17452 изписани болни и 6844, лекувани с антибиотици за 2022 г. (39.22%). Най-висок процент на лекувани с антибиотици болни има в отделение по ВБ на МБАЛ „Св. Иван Рилски“ ЕООД - гр. Елхово (384 преминали болни, от тях лекувани с антибиотици са 380 - 98.96 %).

И през 2023 г. случаите на ВБИ в МБАЛ „Св. Пантелеймон” АД гр. Ямбол са отразени реално и обективно.

Комисията по ВБИ към МБАЛ „Св. Пантелеймон” АД гр. Ямбол, определена със заповед на изпълнителния директор, работи редовно по предварително изготвен план, като всяко тримесечие се обсъждат проблемите, станали причина за възникване на ВБИ и се търсят начини за решаването им.

През 2023 год. основните задачи и цели на работещите комисии по ВБИ бяха:

- контрол върху регистрацията на ВБИ и проверки по отношение активното им откриване, разработване, обсъждане и приемане планове за профилактика и борба с ВБИ;
- анализ на регистрираните случаи на ВБИ и вземане на решения и мерки за недопускане на нови случаи;
- контрол върху приложението на антимикробните средства;
- системен контрол върху санитарно-хигиенното състояние на всички отделения, с насоченост към рисковите;
- контрол по изпълнение на дадените препоръки и предписания по отношение профилактиката и борбата с ВБИ;
- мерки за повишаване квалификацията на персонала по отношение на профилактиката и борбата с ВБИ.

За тази цел, към всяко болнично отделение са сформирани звена за контрол на ВБИ, чиято диагностика се осъществява по клинични, микробиологични и епидемиологични показатели.

По болници разпределението на ВБИ е следното:

- В МБАЛ “Свети Пантелеймон” АД: 118 случая на ВБИ – регистрирани в 7 рискови и 9 нерискови отделения, а именно: 64 в ортопедично отделение, 5 в урологично отделение, 8 в Гастроентерология, 13 в ОАИЛ, 12 в НО, 13 в хемодиализно отделение, 2 в ОВБ-КЕ, 1 в ПФО.

В очно, АГО, психиатрично, педиатрично, неонатологично, ИО, КВ и хирургично отделение няма ВБИ.

- в СБАЛ по кардиология гр. Ямбол е регистрирана 1 ВБИ;

- в МБАЛ „Свети Йоан Рилски” гр. Ямбол няма регистрирани ВБИ;

- в МБАЛ “Свети Иван Рилски” гр. Елхово няма регистрирани ВБИ;

Разпределението на регистрираните 119 случая на ВБИ за 2023 г. в МБАЛ „Свети Пантелеймон“ АД гр. Ямбол и СБАЛК, **според локализацията** е, както следва: потвърдени микробиологично симптоматични инфекции на пикочните пътища – 80; микробиологично потвърдена инфекция на кръвта, свързана с централен венозен катетър – 11; други инфекции на долните дихателни пътища – 7; инфекция на горните дихателни пътища, фарингит, ларингит, епиглотит – 5; бронхит, трахеобронхит, бронхиолит, трахеит, без признаци на пневмония – 5; повърхностни инфекции на хирургичното място – 5; лабораторно потвърдени инфекции на кръвта – 3; инфекции на устната кухина – 1 и инфекции на гастроинтестиналния тракт /хранопровод, стомах, тънко и дебело черво, с изключение на гастроентерит и апендицит/ - 1.

Според изолираните микроорганизми, разпределението е следното:

• В МБАЛ „Свети Пантелеймон“ АД - гр. Ямбол**:** общо 118 ВБИ, причинени от 14 различни микроорганизми: E. коли – 59, Клебсиела пневмоние – 24, Стрептококус пневмоние – 8, Стафилококус Ауреус – 5, Ентерококус фекалис – 4, Псевдомонас аеругиноза – 4, Ацинетобактер Баумании – 3, Протеус мирабилис – 3, Ентеробактер клоаце – 2, Псевдомонас други – 2, Кандида албиканс – 1, Стафилококус коагулаза негат. – 1, Стрептококус други – 1; Хемофилус инфлуенце – 1.

По отделения разпределението на ВБИ, според причинителите и локализацията, е:

- в ортопедично отделение са регистрирани 64 ВБИ (53.78 % от всички случаи на ВБИ), като всички са потвърдени микробиологично симптоматични инфекции на пикочните пътища (причинени са от: E. коли – 49, Клебсиела пневмоние – 11, Протеус мирабилис – 2 и Ентеробактер клоаце – 2);

- в урологично отделение от 5 ВБИ (4,20 %), като всички са потвърдени микробиологично симптоматични инфекции на пикочните пътища (2 са причинени от Ешерихия коли, 1 от Ентерококус фекалис, 1 от Клебсиела пневмоние, 1 от Псевдомонас аеругиноза;

- в ОАИЛ са регистрирани 13 ВБИ (10.92 %): 5 Други инфекции на долните дихателни пътища, причинени от: Ентерококус фекалис – 1, Ацинетобактер Баумании – 2, Псевдомонас аеругиноза – 2; 5 инфекции на долни дихателни пътища (бронхит, трахеобронхит, бронхиолит, без признаци на пневмонии), причинени от: Стафилококус ауреус – 1, Клебсиела пневмоние – 3, Ацинетобактер Баумани – 1; 1 Потвърдени микробиологично симптоматични инфекции на пикочните пътища, причинени от Ешерихия коли; 1 лабораторно потвърдена инфекция на кръвта причинена от Ентерококус фекалис; 1 инфекция на гастроинтестиналния тракт /хранопровод, стомах, тънко и дебело черво, с изключение на гастроентерит и апендицит/, причинена от Протеус мирабилис.

- в отделението по хемодиализа са регистрирани 13 ВБИ (10.92 %), като 11 са микробиологично потвърдени инфекции на кръвта, свързани с централен венозен катетър и причинени от: Стафилококус ауреус – 4, Клебсиела пневмоние - 3, Псевдомонас аеругиноза - 1, Псевдомонас други – 1, Стрептококус други – 1, Хемофилус инфлуенце –

1, а 2 ВБИ са лабораторно потвърдени инфекции на кръвта, причинени от Стафилококус коагулаза и Псевдомонас други по 1 случай.

- във ВО по гастроентерология, хематология и нефрология са регистрирани 8 ВБИ (6,78 %), като 5 са инфекции на горни дихателни пътища с причинител Стрептококус пневмоние; 3 са потвърдени микробиологично симптоматични инфекции на пикочните пътища, причинени от Ешерихия коли

- във ВО - кардиология и ендокринология са регистрирани 2 ВБИ (1,69 %): Други инфекции на долните дихателни пътища, причинени от: Стрептококус пневмоние – 1, Кандида албиканс – 1.

- в НО регистрирани 12 ВБИ (10.08 %): 12 потвърдени микробиологично симптоматични инфекции на пикочните пътища, причинени от Ешерихия коли – 6 и Клебсиела пневмоние – 6;

- в ПФО регистрирана 1 ВБИ (0.84 %), инфекция на устната кухина, причинена от Стрептококус пневмонии.

- в очно, психиатрично, АГО, детско отделение, неонатологично отделение, ХО, ИО, КВО - няма ВБИ.

От регистрираните в МБАЛ „Свети Пантелеймон“ АД-гр. Ямбол 118 ВБИ, най-голям брой са в отделението по ортопедия – 64, ОАИЛ и отделението по хемодиализа – по 13, НО – 12, ВО по гастроентерология, хематология и нефрология – 8, отделение по урология – 5.

През 2023 г. най-чест причинител на ВБИ са: E.coli, Клебсиела пневмоние, Стрептококус пневмоние.

Комисията за контрол на ВБИ в МБАЛ” Св. Пантелеймон” стриктно следи за редовното влажно почистване, вентилация и дезинфекция на болничните помещения, дезинфекция на бельо, съдове, стерилизация на медицинския инструментариум при всички рискови процедури.

Изработена е нова Дезинфекционна програма за 2023 г., с която са запознати специалистите по здравни грижи на проведен колегиум. Всяка седмица се извършва крайна дезинфекция на всички операционни зали с 6% водороден прекис за профилактика на анаеробните инфекции. Провежда се ежедневен контрол на санитарно-хигиенното състояние на рисковите отделения в болницата. Взети са проби за контрол на дезинфекцията и стерилизацията в операционни зали и рискови отделения от повърхности – 247 проби, ендоскопска апаратура, консумативи, вкл. осмозирана вода – 69 проби, която се ползва за нуждите на хемозиализно отделение, контрол на газовата стерилизация с етиленоксид – 29 проби. Извършени са внезапни проверки за дезинфекция на ръце на 21 здравни работници от АГО, Неонатология, ХО, ОАИЛ, Урология, Ортопедия, ДО, Пералня, Прехрана, Очно и Хемодиализа.

Всички новопостъпили здравни работници се изследват за чревно, стафилококово носителство, хепатит Б, СПИН и сифилис. Отделенията работят с пълна затворена система за вземане на кръв. Обеззаразяването на отпадните води и шахти се извършва с Табидез 3

пъти в седмицата. Всяко отделение попълва санитарно-хигиенно досие. Работното облекло на персонала се пере два пъти в седмицата.

При необходимост са извършват дейности по дезинсекция и дератизация. Контрола и заявките за дезинсекция и дератизация се извършваше от гл. мед. сестра при повикване на фирма „Три Д" гр. Ямбол.

Стриктно се спазва Наредба 1 от 9 февруари 2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения.

Осъществяваше се контрол на здравните книжки на персонала, работещ в стерилизационно отделение и кухненския блок.

Болничната комисия по ВБИ изготвя редовно тримесечни сведения. БК по ВБИ, заедно с БК по антибиотична политика изготви програма за рационалното използване на антимикробните средства. На всички отделения е раздаден списък за начина на изписване на антибиотиците на различните нива - за общо, ограничено приложение и за резерв на болницата.

- В СБАЛК е регистрирана 1 ВБИ: пневмонии, свързани с интубация, причинени от Клебсиела пневмонии. ВБИ - 0.84 %

- В МБАЛ - гр. Елхово няма регистрирани случаи на ВБИ.

- В МБАЛ „Св. Йоан Рилски" няма регистрирани ВБИ.

През 2023 г. няма регистрирани взривове от ВБИ.

През изминалата година във всички болнични отделения в четирите болници се извърши микробиологичен контрол на рискови повърхности, медицински инструментариум, ръце на персонал, специализирана медицинска апаратура, болнично бельо и работно облекло, предмети за обслужване на болния, съдове за хранене. Не са открити пропуски в дезинфекционния и стерилизационния режим. Всяка година лечебните заведения за болнична помощ актуализират и съгласуват с директора на РЗИ програмите за дезинфекция и за профилактика на ВБИ.

И през 2024 г. най-важното условие за добрата профилактика и успешна борба, с цел ограничаване на ВБИ, ще бъде своевременното им реално и обективно диагностициране, регистрация и съобщаване, както и осъществяването на строг контрол по отношение на противоепидемичните и профилактични мерки, включващи редовно влажно почистване и дезинфекция на болничните помещения, дезинфекция на болничното бельо, стерилизация на медицински инструментариум, редовно носене и смяна на маските, особено в рисковите отделения, дезинфекция на ръцете на медицинския персонал преди и след всяка манипулация, планов бактериологичен контрол за контаминация на болничната среда с патогенни микроорганизми и системен тримесечен контрол на работещите в рисковите отделения за стафилококово носителство.

II. АНАЛИЗ НА ИМУНИЗАЦИОННИЯ ОБХВАТ ЗА 2023 Г. В ЯМБОЛСКА ОБЛАСТ

1. Обхват с имунизации и реимунизации:

През 2023 г. по плана за имунизации са подлежали 5959 лица, а са обхванати 5687 или имунизационният обхват е 95.43 % срещу 95.24 % през 2022 г.

На реимунизации са подлежали 12025 лица, а са обхванати 9000 или имунизационният обхват е 74.84% /срещу 75.94 % за 2022 г./, т.е. намаление с 1 пункт.

Необхванатите /по медицински противопоказания, по "други причини" / са 3362, срещу 3620 през 2022 г. или с 258 по-малко от миналата година. От тях най-голяма част заемат необхванатите по "други причини" – 2994/миграция, напуснали страната, неявили се /, следвани от необхванати, поради медицински противопоказания- 361 и 7 необхванати, поради отказ.

Основни причини за необхванатите през 2023 год. са напусналите страната, неявили се здравнонеосигурени лица, непрекъснатата миграция на ромското население.

Главно направление в дейността на дирекцията и през 2023 г. бе осигуряването на висок имунизационен обхват, чрез намаляване на необоснованите медицински противопоказания от ОПЛ, както и оказаната им ОМП по отношение на групите с повишен риск (ромско население) и на практики на семейни лекари с намален имунизационен обхват.

Обхватът с БЦЖ ваксина при новородените е 97.47 % (подлежащи 177, обхванати-173), срещу 98,48 за 2022г. Необхванати са 1 дете по временни медицински противопоказания (недоносено) , 2 по други причини и 1 , поради отказ.

- Добра е имунизационната дейност на ОПЛ по отношение на проверката за белег на 7- 10 мес. възраст: от подлежащи 891 са обхванати 769, като без белег са 42 деца и всички са проверени с проба Манту. От тях 25 деца са били с отрицателна проба и 25 са имунизирани с БЦЖ ваксина (обхват 100 %).
- Подлежащите на проба Манту са били 1088, като обхванати са 1035 или имунизационният обхват е 95.12%. Необхванати по медицински противопоказания са 14 деца, по други причини - 39. Отрицателните са 268, реимунизирани са 268 .

С комбинираната четирикомпонентна ваксина - ДТКаПи са реимунизирани 953 деца от 1008 подлежащи или имунизационен обхват е 94,54%, в сравнение с 2022 г. - 93.39 %, или повишение с 1 пункт. Необхванати са общо 55 деца- от тях, поради медицински противопоказания са отложени 17 деца, по „други" причини-37 и 1, поради отказ.

С комбинираната петкомпонентна ваксина – ДТКаПиХИБ са реимунизирани 889 деца от 961 подлежащи. Обхватът е 92,51%, в сравнение с 2022 г.-90.67 %, т.е. има увеличение с 2 пункта. Необхванати са общо 72 деца - 21 по мед. противопоказания и 51 по „други" причини.

С шесткомпонентна ваксина ДТКаХепБПиХИБ са направени 2632 имунизации от 2782 подлежащи или имунизационен обхват 94.61 %, в сравнение с 2022-94.17%. От 931 подлежащи, 901 са обхванати с първи прием, от 938 подлежащи за втори прием,

обхванати са 880 и от 913 подлежащи за трети прием са обхванати 851 деца. Необхванати са общо 150 деца, от тях 52 поради медицински противопоказания , 97 по други причини и 1, поради отказ.

С конюгирана пневмококова ваксина са направени 1779 имунизации от 1844 подлежащи - 96,47 %, а през 2022 г.- 96.80%. Необхванатите са 65, от които - 25 по медицински показания и 38-по други причини и 2 поради отказ.Реимунизирани са 917 деца от общо 1022 подлежащи, или имунизационният обхват е 89,73 %, в сравнение с 2022 - 84.48%, т.е. увеличение с 5 пункта. По медицински противопоказания необхванатите са 38, по „други" причини – 67.

С ТД - ваксина изпълнението на плана за реимунизации е 61.15 %, срещу 61.03 % за 2022 г.Необхванатите по мед. противопоказания са 128, а по „други" причини –2535.

С ТДКа ваксина са обхванати 1025 деца на 12-годишна възраст от 1089 подлежащи - 94,12%. Необхванати са 46 деца, поради други причини, а по медицински противопоказания са отложени 18 деца.

С НВ-ваксина обхватът на имунизациите е 97.47 % срещу 98,48 % за 2022 г. – намаление с 1 пункт. С първи прием, от 177 подлежащи новородени, са обхванати 172. Неимунизирани поради временни противопоказания – 2 , а 3- поради други причини.

С МПР-ваксина обхватът на имунизациите е 95,09 %, срещу 92.03% за 2022 г., или увеличение с 3 пункта (необхванатите са 48 деца, от които 20 по медицински противопоказания, 27 - по други причини и 1 поради отказ.). През 2023 г. обхватът на реимунизациите е 93,94% срещу 92.58 % за 2022 г. (увеличение с 1 пункт). Необхванатите са 66, от които по медицински противопоказания са 25 деца, неимунизирани по други причини – 40 и 1 поради отказ.

Други имунизации и реимунизации**:**

Целеви имунизации против бяс, ККХТ и коремнотифна ваксина:

- с ККХТ в-на са извършени 6 имунизации и 1 реимунизация;
- срещу бяс са имунизирани 21 лица, ухапани от кучета и други животни.

Препоръчителни имунизации:

- с противогрипна ваксина, на имунизация, по Националната програма за профилактика на сезонния грип, са подлежали 28440 лица на и над 65 г., а са имунизирани 6668 (имунизационният процент е 23,44), както и 167 в други възрасти.

- с ваксина срещу човешки папиломен вирус през 2023 г. са имунизирани общо 73 момичета, от които: 42 -с първи прием и 31- с втори прием. На 12 - годишна възраст са имунизирани 22 момичета с първи прием; на 13 години - с първи прием са 16, с втори прием – 21; на 14 години - с първи прием - 2, с втори прием – 9. На 11-годишна възраст е обхванато едно момиче с първи прием и две-с втори прием.

Подлежащите момичета, по данни на РЗОК, са общо 3105: родените през 2009 г. - 660; през 2010г. -639; през 2011г. - 605; през 2012 г. – 574, през 2013 г.-627. Обхватът с първи прием на 12- год. момичета е 3,12 %. Обхватът на 13 год. с първи прием е 1,96 %, с втори прием е 1,66 %, обхватът на 14 г. с първи прием е 0,91 %, а с втори прием е 1,82%.

- с ваксина срещу ротавирусни инфекции: с двудозова ваксина **Ротарик**с са имунизирани общо 840 деца : 472 деца - с първи прием и 378 - втори. С ваксина **Ротатек**

са обхванати общо 319 деца: 134 деца - с първи прием, 102 - с втори прием и 83 - с трети прием. Общо са приложени 1159 ваксини. Завършилите имунизация с два приема Ротарикс и с три приема Ротатек деца са общо 461, при 844 подлежащи, или имунизационният обхват е 54,62 %.

- срещу варицела са имунизирани 9 деца (поставени 14 ваксини).

На 165 лица е направен ТТ при нараняване от ОПЛ.

2. Дейност по осигуряване на висок имунизационен обхват:

- По правилното отчитане и планиране на имунизациите:

През 2023 г. в дирекция НЗБ на РЗИ гр. Ямбол са предадени 62 сведения „3”-23а от общо 60 ОПЛ от Ямболска област /включваща общините: Ямбол, Тунджа, Стралджа, Елхово и Болярово/ и 2 МБАЛ с родилно отделение.

За осигуряване на висок имунизационен обхват на подлежащите контингенти през 2023 г. и с цел, свеждане до минимум загубата на биопродукти, са извършени планови проверки на всички ОПЛ за извършените и отчетени имунизации, както и тематични по обхвата със задължителните имунизации.

При осъществяване на надзора на имунопрофилактиката се констатираха отново следните проблеми:

1. Има родители, отказващи имунизации на децата си.
2. Записват се при ОПЛ и после не се явяват за имунизации деца от малцинствените групи. При презаписването на 6 месеца при различни ОПЛ, не се представят документирани направените имунизации и реимунизации. Така настоящият ОПЛ не знае имунизационния статус на детето до момента.
3. Не във всички общини има здравни медиатори, които да съдействат на личните лекари.
4. Неактивно издирване от ОПЛ на подлежащите за реимунизации с ТД възрастни лица. Голям процент от тези подлежащи са неосигурени и не посещават семейния си лекар.
5. Необосновано дълго се отлагат деца по временни медицински противопоказания.
6. Някои от отложените по трайни медицински противопоказания деца не са предложени на Комисията за отлагане по трайни мед. противопоказания, а само от специалист-консултант или от ОПЛ (след изтичане на тримесечния период).
7. Много от необхванатите са многократно търсени по телефона, нямат отказ от имунизации, но не се явяват.
8. Изселените в чужбина се връщат по различно време през годините, без да се отписват и без да информират своя ОПЛ.

Дадени бяха следните препоръки:

1. ОПЛ активно да издирват имунизационното състояние на децата (чрез РЗОК, РЗИ).
2. Да се прецизират и следят временните медицински противопоказания.
3. Всички деца, които подлежат на отлагане от имунизации, за срок по-голям от 3 месеца, да се предлагат от ОПЛ (след изтичане на тримесечния период) на Комисията за отлагане от имунизации по трайни мед. противопоказания.

4. Активно да се издирват неявилите се, но с известни адреси деца, като търсят помощта и съдействието на кметовете по населените места и здравните медиатори.

5. Своевременно да се съобщават данни за родители, отказали задължителните имунизации на децата си, с цел санкциониране, съгласно Закона на здравето.

- Осигуряването на биопродукти през отчетния период бе ритмично. В РЗИ има хладилна камера за съхранение на ваксините. Биопродуктите се получават от склада на МЗ в РЗИ, като стриктно се спазва хладилната верига, а от РЗИ ваксините се раздават на ОПЛ и на МБАЛ само с хладилна чанта. Всички АПМП и МБАЛ с родилно отделение са оборудвани с хладилници с термометри и тетрадки за отчитане на температурния режим, за което са проверени с тематична проверка през изминалата година. Не са констатирани нарушения, по отношение съхранението на ваксините.

- По изграждане и поддържане на база данни на новородените:

За проследяване на временния избор на ОПЛ в РЗИ гр. Ямбол са създадени регистри на новородените. Имунизациите, извършвани в родилно отделение на МБАЛ „Св. Пантелеймон" АД-Ямбол, се отчитат ежемесечно, с таблици, а от м. ноември се подават сведения за новородени и от неонатологично отделение на МБАЛ"Св. Йоан Рилски ,ЕООД.

- По регистрация и съобщаване на ОВП:

И през 2023г. продължи активният ежеседмичен надзор над ОВП. На отчет се водят общо 3 отделения в две МБАЛ – 1 инфекциозно отделение и 2 детски отделения. При извършения активен епидемиологичен контрол не са констатирани нарушения.

Общият брой легла в 3-те отделения е 38 (ДО-Ямбол - 18 легла, ИО-Ямбол -10 легла и ДО-Елхово -10 легла). Наблюдава се населението от 0 до 15 години. През годината са извършени общо 152 проверки. Има 5 регистрирани случаи на ОВП. Всички са парализи на н. фациалис и са с отрицателни резултати от вирусологичното изследване на фекалните проби в НЦЗПБ. И двете лечебни заведения нямат сключен договор с РЗОК за лечение на деца с вяли парализи.

Системата за надзор над ОВП е от изключително значение в борбата за ерадикация на полиомиелита и активното наблюдение на ОВП ще продължи и през следващата година.

- Дейности по елиминацията на морбили и вродена рубеола, ограничаване заболяемостта от епидемичен паротит и рубеола:

Провежда се строг надзор над морбили, епидемичен паротит и рубеола.

Няма регистрирани заболявания от вродена рубеола, рубеола, морбили и епидемичен паротит.

- НРВ:

През 2023 г.няма съобщени НРВ след ваксинация.

- Сероепидемиологичен надзор над ваксинопредотвратимите заразни болести:

Регистрирани са общо 23 ТБ. Няма деца, регистрирани с ТБ.

Няма регистрирани случаи на дифтерия, тетанус, морбили, паротит и рубеола.

- Дейност на Областната специализирана комисия за отлагане на имунизации по медицински противопоказания за срок, по-дълъг от три месеца:

През 2023 г. са проведени 3 заседания на Областната специализирана комисия за отлагане от имунизации по медицински противопоказания. Предложени са 4 деца за освобождаване. Отложени са и четирите деца за срок от 1 година, със следните диагнози:

- Дете на 3 г. с Дг ДЦП, атактична церебрална парализа, епилепсия,разстройство на експресивната реч;
- Дете на 6 г. с Дг Алергия неуточнена, с препоръка от имунолог за отлагане на имунизациите докато се провежда лечението ;
- Дете на 5 г. с Дг ДЦП-неуточнена, състояние след мозъчен кръвоизлив ;
- Дете на 1 г. с Дг Алергия неуточнена , с препоръка от алерголог за имунизации след не по-малко от 6 мес.

3. Дейност на имунизационния кабинет в РЗИ - Ямбол

В РЗИ - Ямбол функционира имунизационен кабинет към Д НЗБ, който се обслужва от кадри на дирекцията, назначени със заповед на директора на РЗИ (3 главни инспектори -лекари), с определено работно време.

През изминалата година са извършени общо 120 реимунизации срещу грип с Инфлувак тетра, 1329 имунизации срещу КОВИД-19 и 15 други имунизации и реимунизации : 12 срещу ККХТ, една срещу хепатит Б с Енжерикс- втори прием, една с шествалентна ваксина Хексацима –първи прием и една с пневмококова ваксина Синфлорикс –първи прием.

И през 2023 г. основно направление в дейността на дирекцията бе осигуряването на висок имунизационен обхват, чрез намаляване на необоснованите временни медицински противопоказания от ОПЛ, както и оказване на организационно-методична помощ, по отношение на групите с повишен риск /предимно ромско население/ и на практики на семейни лекари с намален имунизационен обхват. Ниският обхват при реимунизациите с ТД и през 2023 г. се дължи най-вече на неактивното издирване на възрастните подлежащи, особено на здравнеосигурените лица, както на миграцията и на напусналите страната. Тук не трябва да се забравя и действащата система на смяна на личен лекар на всеки 6 месеца.

Промените в надзорната система ни поставиха пред още по-отговорни задачи по опазването на общественото здраве. Но, независимо от трудностите в надзора и контрола, усилията на епидемиолозите и здравните инспектори от дирекцията ще бъдат насочени и в бъдеще към намиране на адекватни решения на тези проблеми.Това е възможно, само при активно сътрудничество и съдействие с останалите дирекции на РЗИ, всички здравни работници в областта, областна и общински администрации, неправителствени организации и, не на последно място - медиите и широката общественост.

III. ДЕЙНОСТИ ПО МИКРОБИОЛОГИЧНА И ВИРУСОЛОГИЧНА ДИАГНОСТИКА

В МИКРОБИОЛОГИЧНА ЛАБОРАТОРИЯ КЪМ Д НЗБ

През 2023 г. дейността на медицинска микробиология се основава на предварително изготвен годишен план, съгласно указанията на МЗ, както и на изследване на проби от пациенти по клинични и профилактични показания. Лабораторията се включи в провеждания външен контрол, за чието успешно приключване е издаден следния сертификат „Микробиологична идентификация и антимикробна чувствителност – II ниво на компетентност" с валидност до юни 2023 г.

През отчетната година в микробиологична лаборатория към Дирекция "НЗБ" са извършени общо 3567 изследвания, в които се включват изследвания за чревни патогени, микробиологични изследвания на клинични материали, вирусологични изследвания и изследвания на отривки за контрол на дезинфекцията и стерилизацията в лечебните заведения, както следва:

1. Микробиологични изследвания за чревни патогени:

През изминалата година са извършени 2038 микробиологични изследвания. От тях 201 са профилактични изследвания за салмонела, шигела и ентеропатогенни E.coli на 67 лица. Тези изследвания се извършват по повод постъпване на работа в хранителни обекти и за постъпване в детски заведения, затова имат и най-голям относителен дял.

2. Микробиологични изследвания на клинични материали:

През 2023 г. са изследвани 3 лица с 6 проби, от които 3 са етиологично доказани и са направени 4 антибиограми.

3. Вирусологични изследвания:

През годината в лабораторията са постъпили проби от 992 лица и са извършени 1529 изследвания. Те са извършени основно на бременни и по желание на пациента, заминаващи за чужбина, по повод хирургични интервенции, за осиновяване, по причина на половопредавани инфекции, наркомани, контрол на лечебни заведения /болни и персонал/, на хемодиализни отделения на МБАЛ „Св. Пантелеймон" АД- гр. Ямбол, МБАЛ „Св. Иван Рилски" ЕООД-гр. Елхово и ОПФ към МБАЛ „Св. Пантелеймон" АД – гр. Ямбол, социални домове и др.

- за наличие на австралийски антиген са изследвани 338 лица с 3 положителни резултата.
- за хепатит С са изследвани 246 лица, като 1 от тях е с положителен резултат;
- за ХИВ са изследвани 307 лица, няма положителни резултати;
- за сифилис са изследвани 101 лица, няма положителни резултат.

4. За контрол на дезинфекцията и стерилизацията в ЛЗ са постъпили от 609 обекта, извършени са 1827 изследвания- няма отклонения от нормите.

IV. ДЕЙНОСТИ НА ЛАБОРАТОРИЯТА ПО МЕДИЦИНСКА ПАРАЗИТОЛОГИЯ КЪМ ДНЗБ

През 2023 г. в лабораторията по медицинска паразитология са регистрирани и съобщени в НЦОЗА следните паразитози: 75 жиардиази, 3 трихоцефалози, 34 хименолепидози и 3 ехинококози.

През годината общият брой на изследваните за паразитози лица е 4555,срещу 4115 лица през 2022г. Изследвани са 11747 проби по профилактични, епидемиологични и клинични показания срещу 11165 проби за 2022 год.

Лицата, изследвани с морфологични методи по профилактични показания, са 4038, което е 88.64% от всички изследвани лица . По епидемиологични показания са изследвани 405 лица,което представлява 8.90% и по клинични показания – 113 лица - 2.48 % от всички лица.

Открити са 360 носители на чревни паразитози, или 8.45% % опаразитеност срещу 9.26 % опаразитеност за 2022 г.,които се разпределят, както следва:

-ентеробиоза -245 лица,което е 5.38% срещу 6.73 % за 2022г.,
-жиардиаза -75 лица или 1.64% срещу 1.25% през 2022г.,
-бластоцистоза -2 лица ,което е 0.04% срещу 0.11% за 2022 г.,
-трихоцефалоза -3 лица,което е 0.08% срещу 0.09 % за 2022г.,
-хименолепидоза -34 лица-0.74% срещу 0.97% за 2022г.,
-трихостронгилоидоза-1 лице,което е 0.02%, срещу 0.05% за 2022г.

СЪСТОЯНИЕ НА ПАРАЗИТОЗИТЕ:

Ентеробиоза и други чревни паразитози в постоянните детски заведения:

През 2023 г. детските заведения на територията на Ямболска област са 48: 41 ДГ,5 ДГ с яслени групи и 2 ДЯ.

Общият брой на децата в постоянните детски заведения, е 3149. Обхванати с паразитологични изследвания са 2896 деца - 91,97%.

При 219 деца се откриха яйца на Enterobius vermicularis, което е 7.18% срещу 8.38 % опаразитеност за 2022 г.;

- при 61 деца с цисти на Giardia intestinalis, което е 2.01% опаразитеност срещу 1.64% за 2022 г.;
- 25 деца с яйца на Hymenolepis nana, което е 0.82 %срещу 1.23%,за 2022 г.;
- 3 деца с яйца на Trichocephalus trichiurus- 0.10% опаразитеност, срещу 0.13 % за 2022 г.;
- 1 дете с яйца на Thichostrongylus spp.
- 1 дете с Blastocystis spp.

Детски ясли и детски градини с яслени групи: през 2023г. в регистъра за обекти с обществено предназначение са регистрирани 2 ДЯ с общ брой деца по списък – 176. Изследвани с перианален отпечатък и фекална проба са 170 деца . През 2023 год. няма открити носители на паразитни заболявания.

При яслените групи, които са 5 по регистър, се изследваха 175 деца. При 2 деца се откриха яйца на Enterobius vermicularis,което представлява 1.14 % срещу 1.16% за 2022 год.,11 деца със цисти на Giardia intestinalis, което представлява 6.28 % срещу 6.35% , 1 дете с Blastocystis spp, 2 деца с яйца на Hymenolepis nana, което представлява 1.14% срещу 1.16% за 2022г. и 1 дете с яйца на Ttrichocephalus trichiurus.

В детските градини са изследвани 2726 деца със скоч лента. При 217 деца се откриха яйца на Enterobius vermicularis, което е 7.96 % ,срещу 9.04%, за 2022 г. С фекална проба за протозои с луголов разтвор и хелминти по метода на флотация се изследваха 2627 деца и са открити 50 деца с цисти на Giardia intestinalis -1.90%, срещу 1.41% за 2022 г. Яйца на Hymenolepis nana са открити при 27 деца-1.06%, срещу 1.26% за 2022 г., с яйца наTtrichocephalus trichiurus са открити 2 деца - 0.07 %,срещу 0, 15% 2022 г. и 1 дете с яйца на Thichostrongylus spp. През отчетната година имат постоянна опаразитеност от ентеробиозата и жиардиазата сред децата от организираните детски заведения.Доказателство за това и за замърсяването на външната среда е: от взети 209 отривки от 32 ДГ се откриха 5 яйца на Enterobius vermicularis. При останалите паразитози се запазват сходни стойности,като при хименолепидозата дори има и леко намаление - 27 случая срещу 37 за 2022 год. Чревни паразити се изолират изключително сред децата от ромски произход.Причини за това са ниската лична хигиена и ниска здравна култура в семействата и големият брой хора ,живеещи заедно в малки пространства.

Лечението е затруднено и от липса на лекарства за съответните паразитози.

По общини опаразитеността на децата в организираните детски заведения е както следва:

Община Ямбол:

При последното преброяване населението на общината е 61766. Децата в яслена възраст са обхванати в 2 ДЯ и 5 ДГ с яслени групи и наброяват общо 376 по списък. С паразитологични изследвания са обхванати 345 деца.От тях са открити 2 деца с яйца на Enterobius vermicularis, 11 деца с цисти на Giardia intestinalis, 2 деца с яйца на Hymenolepis nana и по 1 дете с Blastocystis spp. и с яйца на Thichostrongylus spp. На територията на община Ямбол има регистрирани 9 детски градини с общ брой изследвани деца 1764. От тях 151 деца при изследване със скоч-лента са носители на Enterobius vermicularis - 8.56 % опаразитеност, 22 деца са носители на Giardia intestinalis - 2 %, 17 деца са с яйца на Hymenolepis nana – 0,96 % опаразитеност, 2 деца са с яйца на Ttrichocephalus trichiurus и 1 дете с Blastocystis spp.

Община Елхово:

Община Елхово е с 22 населени места и 15935 население. Децата,които посещават организирани детски заведения, са 302. От тях са изследвани 283. Опаразитеността от ентеробиоза е 2.47%.

Община Стралджа:

Общината е с 22 населени места и с 13205 население. Децата, които посещават организирани детски заведения, са 301 и от тях са изследвани 285. Опаразитеността с ентеробиоза е 8.77%, при положителни 25 деца; жиардиазата е 5.61%, при 16 положителни деца; хименолепидозата- 1.05%, при 3 положителни деца.

Община Болярово:

Община Болярово е с 20 населени места и с 3118 население. Децата,които посещават организирани детски заведения, са 72 и от тях обхванати с паразитологични изследвания са 63. Опаразитеността от ентеробиоза е 10.60% ,при 6 положителни деца; 2 деца са с яйца на Hymenolepis nana-3.17%.

Община Тунджа

Общината е с 44 селища и с 23937 население. Децата,които посещават организирани детски заведения, са 412, от тях са обхванати 370. Опаразитеността с ентеробиоза е 7.56% при 28 деца, с жиардиаза - 3.24% при 12 положителни деца, с хименолепидоза - 1.35%, при 5 положителни деца и 1 е с яйца на Thichostrongylus spp.

През 2023 год. се изследваха 5 специализирани институции за предоставяне на социални услуги с 83 потребители от 5- годишна възраст до 38 год. и 3 ДСХ с 67 потребители. Няма открити паразитоносители.

Наред с изследването на децата, ежегодно се вземат проби-отривки от битовата среда в детските заведения. През 2023 г. са изследвани 32 обекта с 209 проби /отривки/ от различни повърхности, като в 5 от пробите са открити яйца на Enterobius vermicularis. При установените отривки с яйца на Enterobius vermicularis, се направиха контролни изследвания на децата от съответните групи в 5 детски градини и се откриха допълнително 2 деца с яйца на Enterobius vermicularis.

МЕСТНИ ПАРАЗИТОЗИ:

Ехинококоза: през 2023 г. са регистрирани 3 лица с ехинококоза, които са оперирани и съставляват 2.58%000 средна заболяемост, срещу 3.43%000 за 2022 год. Регистрираните лица са с първична ехинококоза. От тях 2 са жени и 1 е мъж. По възраст се разпределят ,както следва: 1 момиче на 11 год., 1 момче на 19 год. и жена на 45 год. По местоживеене случаите се разпределят: 1 в гр. Ямбол и 2 в гр. Стралджа. При двама органната локализация на ехинококовата киста е в черния дроб, а при момичето находката е в белите дробове. Картите за епидемиологично проучване своевременно са изпратени в МЗ.
Трихинелоза: През 2023г. няма регистрирани случаи от трихинелоза.
Тениаринхоза: През 2023г. няма регистрирани случаи от тениаринхоза.
Внасяни паразитози: През 2023 г. няма регистрирани случаи.

ЛАБОРАТОРНА ДЕЙНОСТ:

През 2023 г**.** по **профилактични показания** в лабораторията са се изследвали 504 лица за здравни книжки при постъпване на работа, 243 деца за постъпване в детски заведения, от които са открити 8 случаи с яйца на Enterobius vermicularis ,което е 3.30% опаразитеност, срещу 1.6% за 2022 г. и 4 с цисти на Giardia intestinalis,което е 1.64 %,срещу 0.8% за 2022г., както и 25 лица по профилактични показания и 17 лица за постъпване в ДСХ.
По **клинични показания** са изследвани 113 лица. При изследване със скоч-лента се откриха яйца на Enterobius vermicularis при 13 лица- 11.5% и 2 с Giardia intestinalis.
По **епидемиологични показания** са изследвани 405 лица.Това са лица от семействата на паразитоносители,изследвани по клинични показания и лица с контролни изследвания .Открити са 4 лица с с яйца на Hymenolepis nana.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

1. През 2023 г. основната дейност на лабораторията по медицинска паразитология е насочена към организиране и провеждане на масовите паразитологични изследвания на децата в постоянните детски заведения. Опаразитеността сред децата е постоянна и това се дължи най-вече на неефективното лечение, поради липсата на лекарствени препарати. При направени 354 контролни изследвания след лечение на опаразитените лица, 92 са дали положителен резултат,което представлява 26 %.

Децата се лекуват от личните лекари, но в аптечната мрежа няма редовно снабдяване с необходимите медикаменти, което води до неефикасно лечение и рецидиви.

2. Обхватът със санитарно-паразитологични изследвания на битова среда от всички детски заведения на територията на Ямболска област е сравнително добър. Изследваните лица през 2023г. са 4555 срещу 4115 за 2022г. Същевременно са открити 360 опаразитени лица срещу 381 лица за 2022 год.

3. Случаите на хименолепидоза са при деца, посещаващи ДЗ, които не се отстраняват от тях. Поради липса на ефикасно и своевременно лечение,там има тенденция за рецидиви и постоянна опаразитеност.

4. Детските заведения, в които преобладават децата от ромски произход, са с по-висока опаразитеност от останалите и това изисква повишено внимание и целенасочени противоепидемични мерки там, а именно включване и на общините за безплатното им лечение.

ОТЧЕТ НА ДИРЕКЦИЯ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“

I. Отдел „Държавен здравен контрол“

Предварителен здравен контрол по спазване здравните изисквания при проектиране, строителство, реконструкция, разширение и въвеждане в експлоатация на обекти с обществено предназначение

Дейността по предварителен здравен контрол е отчетена по показателите за изпълнение, които са част от Бюджетна програма „Държавен здравен контрол” в периодите за отчитане (до 30.06.2023 г. и до 31.12.2023 г.), съгласно дадените от Министерство на здравеопазването отчетни форми за съответния период.

Проведени експертни съвети по здравно-техническа експертиза към РЗИ

В РЗИ – Ямбол функционира експертен съвет (ЕС) по здравно-техническа експертиза. През 2023 година са проведени 31 заседания, на които са разгледани:7 проекта за санитарно-охранителна зона, 22 инвестиционни проекта, 32 проекта на устройствени планове и 36 инвестиционни предложения по Закона за опазване на околната среда, от които 16 инвестиционни предложения за преценяване на необходимостта от екологична оценка и 20 инвестиционни предложения за преценяване на необходимостта от оценка на въздействието върху околната среда.

Участия в експертни съвети по устройство на територията (ЕСУТ) към други ведомства

Служители на отдел „Държавен здравен контрол“ са участвали в 15 общински експертни съвета по устройство на територията, на които са разгледани 45 инвестиционни проекта и 105 проекта на устройствени планове. През 2023 г. Екологичен експертен съвет (ЕЕС) в РИОСВ гр. Стара Загора не е провеждан.

Участия в експертни съвети към Областна дирекция по земеделие-4 заседания за 2023 г.

Участия в приемателни комисии по ЗУТ за въвеждане в експлоатация

Инспектори на РЗИ са взели участие в 29 Държавни приемателни комисии, назначени със Заповеди на началника на РД НСК-Ямбол и ДНСК и една комисия за учредяване на СОЗ около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване.

Становище по проект за оразмеряване, изграждане и експлоатация на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водостнабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди

Издадени са 7 становища по проекти за оразмеряване, изграждане и експлоатация на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водостнабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, постъпили от Басейнова дирекция Източнобеломорски район гр. Пловдив за водоизточници на „ВиК“ ЕООД.

Съгласно Закона за опазване на околната среда, до РИОСВ са дадени 21 становища за преценяване на необходимостта от ОВОС на инвестиционни предложения и 11 становища за преценяване на необходимостта от екологична оценка на планове и

програми. Издадено е едно становище във връзка с постъпило искане за консултация за обхвата и съдържанието на ДОВОС на инвестиционно намерение, 1 становище по задание за обхват и съдържание на Доклад за екологична оценка, както и 1 становище за качеството на Доклад за екологична оценка.
Издадени становища по чл. 16б, ал. 2 от Закона за защита от шума в околната среда
Издадени са 8 становища по чл.16 б, ал.2 от Закона за защита от шума в околната среда за обекти, намиращи се на територията на град Ямбол.

Съгласно заповед на директора на РЗИ-Ямбол административната услуга за регистрация и заверка на новоиздадени лични здравни книжки се извършва от инспекторите на отдел ДЗК. При водене на регистър на новоиздадените лични здравни книжки по чл.1 ал. 1 от Наредба 15/26.06.2006 г. са регистрирани и заверени 2392 бр. новоиздадени лични здравни книжки.

2. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО И ПРЕВЕНЦИЯ НА БОЛЕСТИТЕ

2.1. Планиране и организиране на дейностите по промоция на здравето и интегрирана профилактика на болестите;

2.1.1. Събиране, обобщаване и анализиране на данни за физическото развитие и здравословното състояние на децата и учениците

2.1.1.1 РЗИ-Ямбол участва в дейността по Проект „Европейска инициатива на СЗО за наблюдение на затлъстяването при децата“. На принципа на случайна извадка са определени 4 училища в област Ямбол, в които бе проведено изследване на 80 деца на възраст от 7 години в първи клас. Извършиха се антропометрични измервания на децата / ръст, тегло, обиколка на талия и ханш/ и анкетно проучване на семействата. Училищата от националната извадка за област Ямбол са: НУ„Св. Св. Кирил и Методий”, ОУ „Любен Каравелов”, ОУ „Д-р П.Берон” - гр. Ямбол и СОУ „П. К. Яворов” – гр. Стралджа. НЦОЗА заедно със СЗО анализира данните, събрани от всички участващи ученици. В НЦОЗА, гр. София, на 27.03. и 28.03.2023 г. се проведе курс за обучение във връзка с Проект „Европейска инициатива на СЗО за наблюдение на затлъстяването при децата“ и служител на РЗИ – Ямбол участва в курса. Проучването се проведе в периода април-май 2023 г.

2.1.1.2 Изготви се Анализ на здравословното състояние на децата и учениците в област Ямбол за учебната 2022-2023г. Целта на настоящият анализ е да представи данни по основни показатели за физическото развитие и здравословното състояние на децата от 1 до 18 години, на база информация от профилактичните прегледи, проведени съгласно изискванията на Наредба № 8 от 3 ноември 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията на децата и учениците от 46 детски

градини, 44 училища и 2 детски ясли на територията на област Ямбол. Подадена е информация за обслужван контингент от 4189 деца (в 181 групи) и 12063 ученика (в 591 паралелки) от детски и учебни заведения на територията на област Ямбол.

2.1.1.3 В периода 09.10-11.10.2023 г. в гр. В. Търново се проведе национална информационна среща за повишаване капацитета на специалистите от РЗИ в областта на храненето и физическата активност. Представиха се лекции относно политики, стратегии и добри практики за здравословно хранене в Европейския съюз и у нас, нездравословното хранене и затлъстяването като фактори на риск за здравето и хроничните незаразни болести. Разисква се темата за ниската физическа активност като фактор на риска, връзката й с храненето и политиките, стратегиите, и добрите практики за повишаването й сред населението. В края на работната среща всеки представи своите добри практики за анализ и оценка на храненето в организирани детски колективи. Семинарът беше закрит с дискусия и обсъждане на проблеми и казуси в работата ни. Разгледани бяха въпросници, предвидени за провеждане съответно в 5 и 10 клас, изготвени от експерти от НЦОЗА, които целят да се получи необходимата информация за здравното образование в училище и ролята на РЗИ в него.

2.1.1.4 На 11-12.07.2023г. в РЗИ Ямбол се проведоха работни срещи съвместно с медицинските специалисти и домакините от детските заведения в град Ямбол. Присъстваха представители от ДГ „Свобода“, ДГ „Радост“, ДГ „Слънце“, ДГ „Валентина“, ДГ „Пролет“, ДГ „Биляна“ и ДГ „Пламъче“. Обсъдиха се изискванията на Наредба № 2 от 2013 г. и на Наредба № 6 от 2011г., както и „Сборник рецепти и ръководство за здравословното хранене на деца до 3-годишна възраст” и „Сборник рецепти и наръчник за хранене на деца от 3 до 7 годишна възраст”. Акцентира се върху прилагането на чл.7, ал.3 на Наредба № 2 от 2013г. и чл.6, ал.3 на Наредба № 6 от 2011г., за осигуряване на диетично хранене на деца със здравословни проблеми в детските заведения. Разискваха се проблеми свързани с изготвянето на месечните менюта.

2.2.Систематичен здравен контрол

2.2.1 Контрол на здравословното хранене на организирани колективи

Във връзка с контрола на изискванията на :

Наредба №2/2013 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и детските кухни са извършени 8 проверки и са изготвени 9 оценки на храненето.

Наредба №6/2011 г. за здравословното хранене на децата от 3-7 години в детски заведения са извършени 39 проверки. За установени несъответствия са издадени 3 предписания и е съставен 1АУАН.

Наредба № 37/2009 г. за здравословното хранене на учениците са извършени 16 проверки на ученически столове и фирми за кетъринг. Издадени са 2 предписания.

По време на две от проверките са проведени срещи с медицинските работници относно прилагане на „Сборник рецепти и здравословно хранене на деца от 3-7 години“ и във връзка с измененията на Наредба № 6 /2011 г. Оказана е методична помощ на медицински специалисти в училища и детски градини , отчетена в 34 протокола.

Насочен контрол:

Постъпил в РЗИ Ямбол сигнал с вх. № 96-00-2/19.06.2023 г., относно неспазването на изискванията, регламентирани в Наредба № 6/2011г. в ДГ „Изворче“- с. Кабиле, общ. Тунджа

На 26.06.2023 г. се извърши проверка на обект за производство на храни, извършващ дейност кетъринг, стопанисван от „Странджата БГ“ ЕООД, който приготвя и доставя храна на децата в детските градини на община Тунджа, съгласно сключен договор с Община Тунджа. За установено нарушение е съставен 1 акт за административно нарушение на отговорното лице.

2.2.2. Оценка и контрол на седмичните учебни разписания на учениците по реда на Наредба № 10 за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания

Извършени са оценки на седмичните разписания за 2-ри срок на учебната 2022/2023г. и за I-ри учебен срок на учебната 2023/2024 г. на 43 училища и 1 ЦСОП. Издадени са общо 89 протокола за здравна оценка на седмичната учебната натовареност на учениците от 1186 паралелки на учебни заведения. Извършени са 44 проверки в училища за спазване на одобрените от РЗИ учебни разписания.

3. ДЕЙНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ДЪРЖАВНИЯ ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

3.1. Контрол на обекти с обществено предназначение

3.1.1. Систематичен здравен контрол

Дейността по контрол на обектите с обществено предназначение е отчетена по показателите за изпълнение, които са част от Бюджетна програма „Държавен

здравен контрол“ в периодите за отчитане (до 30.06.2023 г. и до 31.12.2023 г.), съгласно дадените от Министерство на здравеопазването отчетни форми за съответния период. Данните от извършените проверки се въвеждат и в интегрираната информационна система**.**

През 2023 година в регистъра на обектите с обществено предназначение, поддържан от РЗИ – Ямбол, са вписани 96 нови обекта и са заличени 84 обекта, поради прекратяване на дейността в обекта. Съгласно изготвената справка в информационната система, за годината са извършени общо 2122 проверки от които: за текущ контрол - 1827, насочен контрол-180, тематичен контрол-14. Във връзка с подадени уведомления за вписване в регистъра са извършени 86 проверки за установяване на съответствие със здравните норми и изисквания. Издадени са 126 предписания за провеждане на задължителни хигиенни мероприятия на обекти с обществено предназначение. Издадени са 2 бр. заповеди на директора за възстановяване на дейността на обект- плувен басейн и на част от обект-втори етаж от училищна сграда с. Ботево.

На държавен здравен контрол през 2023 година (към дата 31.12.2023 г.) са подлежали 1956 обекта с обществено предназначение, на които през отчетния период са извършени 2122 проверки в обекти с обществено предназначение.

При извършения текущ контрол в обектите са издадени 122 предписания за задължителни хигиенни и противоепидемични мерки. Съставени са 25 акта за административно нарушение на физически лица. Установените нарушения касаят лошо качество на водата от централното водоснабдяване, незаверени в срок лични здравни книжки на лица, работещи в детските заведения, водоснабдителните обекти, магазини за хранителни стоки, фризьорските или козметичните салони, неспазване на забраната за тютюнопушене и др..

Насочен здравен контрол в обектите с обществено предназначение е отчитан в информационната система, във връзка с проверки по постъпили жалби и сигнали, както и за проверка на издадени предписания.

През 2023 г. са постъпили следните сигнали:

- Постъпил сигнал за ниски температури в учебно заведение. Извършена е проверка в училище „Паисий Хилендарски“ - гр. Елхово . Сигналът не е основателен.
- Постъпил сигнал от родител относно високи температури в детска градина /спални и занимални/.

Във връзка с горепосочения сигнал се извършиха проверки за насочен контрол в детски заведения в община Тунджа и Ямбол. Изпратено е писмо до кметовете на общини и са издадени предписания до директорите на детски заведения за осигуряване на нормални температури.

Б. Систематичен здравен контрол в **обектите за производство на бутилирани води** за установяване на съответствие на извършваната от бизнес операторите дейност с нормативните изисквания за хигиената на храните

През периода са извършени 8 проверки на две предприятия за производство на бутилирани трапезни води в гр. Ямбол и в гр. Елхово. Не са установени съответствия.

Насочен здравен контрол в обектите за бутилирани води не е извършван.

3.3. Контрол и мониторинг на продукти и стоки със значение за здравето на човека

3.3.1. Систематичен контрол:

3.3.1.1. Бутилирани натурални минерални изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели

Проведен лабораторен контрол на бутилирани води:

През 2023 година е извършен лабораторен контрол на проби от бутилирани трапезни води–местно производство. Планираният брой проби от трапезни води, бутилирани на територията на област Ямбол са 6 броя. Общият брой проби от бутилирани трапезни води, взети през 2023 година от местни производствени предприятия са 7 броя.

В ЛИК при РЗИ–Ямбол са изпитани 3 броя проби по 7 микробиологични показателя и 7 химични показателя.

Във връзка с изпълнение на мерките по актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България, в ЛИК при РЗИ – Бургас са изпитани 2 броя проби по 34 химични показателя (4 Полициклични ароматни въглеводороди; бензоапирен; 4 трихалометани; трихлоретен и тетрахлоретен /общо/; 1,2-дихлоретан; бензен; винилхлорид и 21 броя пестициди).

В ЛИК при РЗИ – Бургас са изпитани и 2 броя проби по 9 химични показателя (тежки метали).

Съгласно издадените протоколи от изпитване, взетите през 2023 година проби от бутилирани води съответстват на нормативните изисквания по изпитаните показатели.

В 10 търговски обекта на територията на област Ямбол е извършен текущ контрол на 10 броя бутилирани води.

Извършен е насочен контрол във връзка с писмо изх. №15-00-42/17.03.2023 г. на заместник-министър на здравеопазването, с приложен сигнал от Асоциацията на производителите на безалкохолни напитки. В периода от 18.04.2023 до 28.04.2023 г. инспектори от РЗИ-Ямбол извършиха съвместни проверки с представители на Комисията за защита на потребителите в 8 заведения за обществено хранене, намиращи се в гр. Ямбол и гр. Елхово. При насочения контрол на предлаганите в заведенията бутилирани води не се установи нарушение на чл. 2 от Наредба за изискванията към бутилираните натурални, минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели.

В срок е изготвен и изпратен Годишен доклад с анализ на резултатите от проведения официален контрол на бутилирани води за 2023 г.

3.3.1.2. Козметични продукти

Извършени са 356 броя проверки на обекти за производство, съхраняване и търговия с козметични продукти, от които:

- Проверки по уведомление за откриване на нов обект – 16 броя;
- Проверки по текущ контрол – 304 броя;
- Проверки по насочен контрол след издадени предписания – 22 броя;
- Проверки по тематичен контрол – 14 броя;

Проверки на козметични продукти:

Извършените проверки за съответствие с изискванията за етикетиране, опаковане и представяне на продуктите са общо 225 броя, от които: 164 броя козметични продукти по текущ контрол, 31 броя козметични продукти по насочен контрол и 30 броя козметични продукти по тематичен контрол. Извършените проверки за наличие на нотификации на продукти в Европейската система CPNP са 30 броя. Извършена е проверка на 1 досие на козметичен продукт.

Издадени са 25 броя предписания до лица, предоставящи козметични продукти на пазара, от които:

- 12 броя предписания по чл. 38, ал. 1 от Закона за здравето за спазване на здравни изисквания към козметичните продукти;

- 11 броя предписания по чл. 39, ал. 1 от Закона за здравето за спиране реализацията на общо 168 броя козметични продукти от категориите: продукти за кожата, парфюми и тоалетни води, продукти за грижа и лакиране на ноктите, продукти за коса, продукти за прилагане върху устните, тоалетни сапуни, продукти за вана и душ.
- Съставени са 2 броя АУАН на физически лица за неизпълнение на издадените им предписания по чл. 38, ал. 1 от Закона за здравето.

Извършено е пробовземане на 38 броя проби от козметични продукти за извършване на общо 84 микробиологични и химични изпитвания.Изготвени са здравни заключения на 38 броя проби от козметични продукти за съответствие с контролираните здравните изисквания.

Насочен контрол на козметични продукти по сигнали и жалби:

- По писмо с изх. №94-2897/23.10.2023 г. на Министерство на здравеопазването и вх. №03-572/23.10.2023 г. на РЗИ-Ямбол са извършени 2 насочени проверки относно наличие на нотифицирани козметични продукти в Европейската система CPNP, с дистрибутор на територията на РЗИ-Ямбол.
- По жалба на клиент за продажба на парфюми „некачествени и без никаква трайност“ е извършена 1 насочена проверка, при която не са констатирани нарушения по отношение на продаваните парфюми в обекта.
- По сигнал с изх. №96-00-150\1/30.01.2023 г. на Столична РЗИ и вх. №13-19/30.01.2023 г. на РЗИ-Ямбол е извършена 1 насочена проверка на козметичен продукт, произвеждан в домашни условия и без нотификация в Европейската система CPNP.

3.3.1.3. Химичните вещества, смеси и изделия, в т.ч. биоциди

Държавният здравен контрол по спазване на изискванията към химичните вещества, смеси и изделия, в т.ч. биоциди се извършва на всички етапи от вноса, пускането на пазара, предлагането в търговската мрежа и употребата им.

През 2023 г. не постъпвали уведомления за внос от Митническа агенция, изискващи здравен контрол на химични вещества и смеси , в т.ч. биоциди.

Данните от извършените проверки се въвеждат в Интегрираната информационна система**.**

При текущият контрол са проверени 6 биоцида и 8 химични вещества, смеси и изделия. Не са установени несъответствия с изискванията на законодателството за проверените биоциди, детергенти и химични смеси.

Химични вещества, смеси и изделия

При текущия контрол са проверени 8 бр. химични вещества и смеси - цимент, гипс, циментови и гипсови замазки. Не се установиха несъответствия в опаковането и етикетирането. Същите продукти са изпратени за радиологичен анализ в РЗИ-Бургас в качеството на потребителски стоки. В информационната система е отчетено пробовземане , както и съответствието съгласно издадени протоколи от изпитване.

Насочен държавен здравен контрол не е извършван.

3.3.3. Тематични проверки:

3.3.3.1. Козметични продукти

Извършена е тематична проверка на тема: Козметични продукти за грижа за кожата, за почистване на кожата, за грижа и хигиена на зъбите и устната кухина, с предявени неправомерни претенции.

Проверени са 14 броя обекти за съхраняване и търговия с козметични продукти.

Проверените козметични продукти по тематичен контрол са общо 30 броя, от които:

1.1. Продукти за грижа за кожата – 7 броя проверени продукта, от които 1 брой крем за кожата с предявени неправомерни претенции:

- Naturface Крем със сяра (произведен в Турция, вносител: М Козметика Европа Химия ЕООД, бул. Цар Борис III Обединител №169, Пловдив). Рекламира се от търговеца на дребно като крем с лечебен ефект: „против псориазис и екзема“. Претенцията е изписана върху хартиен лист, залепен на входната врата на магазина.

1.2. Продукти за вана и душ – 3 броя проверени продукта, от които 1 брой с предявени неправомерни претенции:

- L´angelica Latte d´asina bath & shower gel Addolcente softening with donkey milk (производител: Coswell, Italy). Върху етикета са изписани твърденията: Paraben free, paraffin free, silicone free.

1.3. Продукти за зъбите и устната кухина – 12 броя проверени продукта, от които 6 броя пасти за зъби с предявени неправомерни претенции:

- L Angelica пасти за зъби в 6 разновидности (производител: Coswell SPA 40050 FUNO Италия, дистрибутор: Ес енд Ес Трейдинг ООД, Бургас, Северна индустриална зона). Върху допълнително залепен етикет на вторичната опаковка присъстват

твърденията: „…без флуорид, феноксиетанол и SLS.”. Използваните претенции не са обективни и дискредитират законно използваните в козметичните продукти съставки. Продуктът не съответства на критериите за справедливост, разписани в точка 5, подточка 1 от Приложение „Общи критерии“ към Регламент (ЕС) №655/2013.

1.4. Тоалетни сапуни – 5 броя проверени продукта, от които 2 броя с предявени неправомерни претенции:

- Naturface сапун със сяра (произведен в Турция, вносител: М Козметика Европа Химия ЕООД, бул. Цар Борис III Обединител №169, Пловдив). Рекламира се от търговеца на дребно като сапун с лечебен ефект: „против псориазис и екзема“. Претенцията е изписана върху хартиен лист, залепен на стената, в непосредствена близост до щанда за продажба на козметичния продукт.
- Malizia течен тоалетен сапун (производител: Mirato S.p.A. Италия, вносител: Де Джорджо ЕООД, гр. София, бул. „Рожен“ 26). Върху етикета присъства твърдението: „with natural antibacterial”.

1.5. Продукти за слънчеви бани – 3 броя проверени продукта, от които 2 броя с предявени неправомерни претенции:

- Lidkor слънцезащитен крем с висока защита SPF 50 (отговорно лице „Лидкор“ ООД, гр. Варна, ул. „Здравко Чакъров“ №5). Продуктът се рекламира от търговеца на дребно и чрез наличната в обекта брошура „Lidkor Козметика от природата“. В брошурата за продукта се претендира, че: „Не съдържа консерванти, химични филтри и алергени.“, „Защитава в максимална степен от увреждане от UVA и UVB лъчите.“. Етикетирането и представянето на проверения козметичен продукт не съответства на изискванията, посочени в Приложение №1 към чл. 5 от Наредба №14 от 28 юли 2014 г. за определяне на подробни правила за предоставяне на информацията по чл. 19, пар. 4 на Регламент (ЕО) №1223/2009 относно козметичните продукти, изискванията за ефикасност на слънцезащитните козметични продукти и химичните методи за проверка на състава на козметичните продукти.
- Lidkor масло за слънце и бронзов тен (отговорно лице „Лидкор“ ООД, гр. Варна, ул. „Здравко Чакъров“ №5). Придружава се от брошурата „Lidkor Козметика от природата“, в която за продукта се твърди: „Осигурява умерена защита от слънчевите лъчи и подпомага за придобиване на здравословен шоколадов тен.“,

„Маслото от малинови семки е натурален защитник на кожата от слънцето и притежава фактор от 35 до 50.“. Етикетирането и представянето на проверения козметичен продукт не съответства на изискванията, посочени в Приложение №1 към чл. 5 от Наредба №14 от 28 юли 2014 г. за определяне на подробни правила за предоставяне на информацията по чл. 19, пар. 4 на Регламент (ЕО) №1223/2009 относно козметичните продукти, изискванията за ефикасност на слънцезащитните козметични продукти и химичните методи за проверка на състава на козметичните продукти.

По отношение на несъответстващите козметични продукти: отговорните лица са предприели доброволни коригиращи действия. В срока, определен от контролиращия инспектор, продуктите са спрени от реализация на пазара.

3.3.3.2. Химични вещества, смеси и изделия, в т.ч. биоциди

3.3.3.2.1. Проверка на пуснатите на пазара изделия, предназначени да влязат в директен и продължителен контакт с кожата за съответствие с т. 27 от Приложение XVII на Регламент REACH.

През периода март–април е изпълнена планираната тематична проверка на пуснатите на пазара изделия, предназначени да влязат в директен и продължителен контакт с кожата за съответствие с т. 27 от Приложение XVII на Регламент REACH. На територията на област Ямбол няма производители и вносители на изделия, предназначени да влязат в контакт с кожата. Извършено е пробовземане от два търговски обекта на 2 бр. проби изделия, съдържащи метални елементи с произход от трети страни, като се извърши и проверка по документи, предоставени от дистрибутор. Съгласно протоколите от извършено изпитване на РЗИ гр. Стара Загора, не се установява съдържание на никел и несъответствие с т. 27 от Приложение XVII на Регламент REACH. Контролът на тези изделия е отчетен в Интегрираната информационна система–секция Продукти, „Химични вещества и смеси“.

3.3.3.2.2. Проверка на употребяваните биоциди в училища, детски градини и ясли за съответствие с биоцидното законодателство

При изпълнение на планиран тематичен контрол „Проверка на употребяваните биоциди в училища, детски градини и ясли за съответствие с биоцидното законодателство“ са проверени 5 биоцидни продукта, които се употребяват за дезинфекция в учебни и детски заведения на територията на област Ямбол. При тематичната проверка не са установени несъответствия с изискванията на биоцидното законодателство за проверените биоциди: Клодан 90/500 на ЗП ЕООД

гр. София Разр. №0368-2/23.04.2008 г., НМІ Табидез 56 с разрешение №0117-3/10.08.2008 г. , Санифорт таблетки на „Живас“ООД с разр. №2130-1/04.05.2017 г. , Аполо Септ Форте, на Аполон Инвест БГ с разр.№2695-1/06.04.2020 г., Quick dissolving с разр. №2506-1/22.02.2019 г.

Проверки на биоциди са извършени в 44 учебни заведения и 49 детски градини и ясли по време на планувания систематичен държавен здравен контрол на детските или учебните заведения. В интеграционната информационна система е отчетена проверка на 5 бр. биоцидни продукти.

3.3.3.2.3. Проверка на детергенти, използвани за професионална употреба от фирми, чиято дейност е свързана с професионално почистване, за съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 648/2004, Регламент CLP и Регламент REACH.

В изпълнение на планирана тематична проверка е извършена проверка в офис на фирма за професионално почистване «Мак» с адрес: гр. Ямбол ул. Търговска 57. Установи се че в обекта се съхраняват само почистващи препарати, пуснати на пазара за масова употреба. Извършена е проверка на три детергента. Не се установиха несъответствия със законодателството за детергентите.

Контролът на продукти и стоки със значение за здравето на човека са отчетени в показателите за изпълнение, които са част от Бюджетна програма „Държавен здравен контрол“ в периодите за отчитане (до 30.06.2023 г. и до 31.12.2023 г.) и интегрирана информационна система.

Своевременно се предоставя информация за установените несъответствия в областта на козметичните продукти, химичните вещества и смеси чрез Информационната и комуникационна система за надзор на пазара (ICSMS). Създадени са 4 броя нотификации в Европейската система ICSMS за установените несъответствия в областта на козметичните продукти.

Проследяват се регулярно нотифицираните в Информационната и комуникационна система за надзор на пазара (ICSMS) продукти. Констатациите от извършени проверки се отразяват чрез ICSMS системата към съответния нотификационен номер. Нотификации с номера - PI231000234750, PI231000235029, PI231000235453, касаещи нарушение на биоцидното законодателство за биоциди RATIMOR.

4.КОНТРОЛ НА ДЕЙНОСТИ СЪС ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕКА

4.1. Систематичен държавен здравен контрол

4.1.1. Систематичният държавен здравен контрол на дейностите по поддържане чистотата на населените места от общините се извършва за установяване на

съответствие с изисквания на Закона за здравето за осигуряване на здравословна жизнена среда.

През годината са извършени проверки за чистотата на населеното място в 98 населени места на територията на 5 общини в област Ямбол за установяване на редовно сметосъбиране и извозване на битовите отпадъци и поддържане чистотата на зелените площи.

Насочен контрол е извършен във връзка с постъпили сигнали и проверка на издадени предписания, а именно:

- Постъпил сигнал, относно чистотата на населеното място на общински терен в гр. Елхово. Предприети действия от Община Елхово и терена е почистен.
- Постъпил сигнал за сметосъбирането в с. Бояново, общ. Елхово. Издадено е едно предписание до кмета на община Елхово. Предписанието е изпълнено в срок.
- През годината са извършени 33 проверки на търговски обекти за търговия с продукт със значение за здравето на човека: дрехи втора употреба.

4.1.2. Систематичният здравен контрол на дейността на регистрираните служби по трудова медицина се извършва за установяване на съответствие с изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ) и Наредба № 3 за условията и реда за осъществяване на дейността на службите по трудова медицина.

Извършени 6 проверки на дейността на 6 Служби по трудова медицина. Не са констатирани несъответствия на здравни изисквания.

4.1.3. Дейности по прилагане изискванията на чл. 54, чл. 55, чл. 56 и чл. 56а от Закона за здравето

В хода на провеждания систематичен здравен контрол в обектите с обществено предназначение, инспекторите по райони задължително проверяват и спазването на разпоредбите за ограничаване на тютюнопушенето, съгласно чл. 56, ал. 1 и ал. 2 и чл. 56а от Закона за здравето и указателните писма, изпратени от МЗ.

Извън систематичния контрол, извършван от инспектори на ДЗК са отчетени общо 516 проверки в обекти за хранене и развлечения и други закрити обществени места. За установени нарушения са съставени 14 АУАН на физически лица.

При проверките по чл. 56 от Закона за здравето са извършвани и проверки за продажба и употреба на райски газ. В информационната система са отчетени 176 проверки-текущ контрол на детски площадки, прилежащи територии и тротоари на детски и учебни заведения, както и на обекти в търговската мрежа**,** както и 5

проверки за насочен контрол във връзка с постъпил сигнал. Не са установени нарушения.

Насочен контрол е отчетен във връзка с постъпили сигнали за нарушение на забраните **по чл. 54, 55 и 56 от Закона за здравето:**

- Сигнал, относно тютюнопушене в сградата на РУ на МВР-Ямбол. Сигналът е неоснователен.
- Сигнал, относно тютюнопушене в сградата на ДТ «Невена Коканова». Сигналът е неоснователен..
- Сигнал, относно продажба на спиртни напитки във вендинг машина, намираща се в Промишлена зона гр.Ямбол, Околовръстен път Юг, до която имат достъп лица под 18 години. Изготви се 1 предписание до собственика на вендинг машината.
- Сигнал по телефона, относно нарушаване на чл. 56 ал. 2 от Закона за здравето в офис в сградата на Община Тунджа. За установено нарушение се състави и връчи АУАН на физическо лице.
- Сигнал за нарушаване на забраната за продажба на алкохол на лица в пияно състояние, съгласно чл.54 ал.2 от Закона за здравето в 3 хранителни магазина. Сигналът е неоснователен.
- Сигнал по телефона, относно неспазване на чл. 56 ал. 1 от Закона за здравето в игрални зали. Провериха се 11 обекта. За констатирани нарушения се съставиха и връчиха 3 АУАН на физически лица.
- Сигнал, подаден по телефона до Община Ямбол за неспазване на чл.54 от Закона за здравето. Извърши се комплексна проверка в хранителен обект на ул. „Тимок“ №44, гр. Ямбол, съвместно със служители на ОДБХ-Ямбол, РУ на МВР-Ямбол, ТД-митници, Бургас, отдел МРР. В обекта не се установи наличие на алкохол и цигари.
- Съвместна проверка с ОД на МВР гр. Ямбол на питейните заведения в града – пиано бар „Сохо“, механа „Болярите“ и бар „Валентин“, относно нарушения на чл. 56/1/, чл. 56а, чл. 54а от Закона за здравето. Не се констатираха нарушения.
- Два сигнала от сдружение „България без дим“ за неспазване на забраната в заведение „Бакарди“ и ресторант „Орфей“. Не се установиха нарушения.
- Жалба, относно тютюнопушене в закрито обществено място–кафе-аперитив „Барабео“, гр.Ямбол
- Сигнал от НАП, относно установена продажба на диазотен оксид /райски газ/ в питейно заведение„Тунджа Премиум Клуб“, с адрес: гр. Елхово, ул. „В. Левски“ №

21, стопанисван от „ССС“ ЕООД. Извърши се насочена проверка съвместно с органите на ОД „Инспекция по труда“-Ямбол, Комисия за защита на потребителите - Ямбол и РУ гр. Елхово. По време на инспекцията не се установиха нарушения на Закона за здравето по чл. 54 а - продажба на диазотен оксид, чл. 56 а - употреба на диазотен оксид, чл. 56 ал.1-тютюнопушене в закрити обществени места.

- Повторен сигнал по телефона, относно неспазване на чл. 56 ал. 1 от Закона за здравето в игрални зали. Провериха се 11 обекта. За констатирани нарушения се връчиха 3 предписания на управителите на обектите.

Съгласно указанията проверките се отчитат чрез информационната система, секция Продукти.

5. КОНТРОЛ НА ФАКТОРИ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА - ПИТЕЙНИ ВОДИ, ВОДИ ЗА КЪПАНЕ И МИНЕРАЛНИ ВОДИ, ШУМ, НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ, ЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ:

5.1. Систематичният здравен контрол през 2023 г. бе насочен към:

5.1.1. Води предназначени за питейно-битови цели от централен водоизточник

На територията на област Ямбол оперира едно дружество „Водоснабдяване и Канализация”. Изготвената от дружеството мониторингова програма за качеството на питейната вода за 2023 година е съгласувана от директора на РЗИ – Ямбол.

През 2023 година е извършено пробовземане на 363 водни проби, на които са извършени 3854 изследвания, от които 2904 са по химични и органолептични показатели (от тях несъответстващи 17) и 950 по микробиологични показатели (от тях несъответстващи 42).

Съгласно резултатите от лабораторните анализи през 2023 г:

- Пробите с отклонение по микробиологични показатели са 4,42%, като през 2022 г. са били 5,36 %, а през 2021 г. – 11,33%. За установената неефективна дезинфекция на питейната вода са съставени 12 АУАН на служители на „ВиК” ЕООД – помпиери. Връчено е 1 предписание на „ВиК” ЕООД. При насочените проверки за контрол не са установени неизпълнени предписани мероприятия.
- Пробите с отклонение по физико-химични показатели са 10,6 %, като през 2022 г. и 2021 г. са били 10,5%.

С установени трайни отклонения по показател „нитрати” са водите в 19 вододайни зони: Меден кладенец, Ботево, Овчи Кладенец, Скалица, група „Бакаджик”, група

„Хаджи Димитрово“, Малък манастир, Коневец, Робово, Дряново, Правдино, група „Първенец-Богорово“, група „Недялско-Люлин“, Чарган, Търнава, Джинот, Ханово, Оман и Маломир.

През 2023 г. отклонения по показатели обща твърдост, сулфати и хлориди са установени за група Скалица и Ханово. Тези показатели допълнително са включени в плана за мониторинг.

При извършеният мониторинг на качеството на питейната вода от РЗИ-Ямбол през 2023 г., са взети за радиологично изследване 16 водни проби от селата Тенево, Пчела, Чарган, Ботево, Маломир, Изгрев, Симеоново, Савино, Крумово, Трънково, Леярово, Овчи кладенец, Коневец, Мелница, Поляна, Генерал Тошево. Стойности над контролното ниво по показател „алфа активност, без отклонение по показател „бета активност” и „естествен уран“ са установени в 11 водни проби от вододайни зони: с. Пчела, група „Драма-Коневец-Маломир“, група „Асеново-Симеоново-Тенево“, с. Трънково и с. Поляна.

Във връзка с установени отклонения в качеството на водата за питейно-битови цели е издадено 1 предписание и са съставени 12 АУАН.

Осъществяваният през 2023 г. насочен контрол беше във връзка със замърсяване на подземни води с хром в Индустриална зона гр. Ямбол.

Замърсяване е установено във водоизточници за производствени цели, собственост на „Е. Миролио”ЕАД, „Станев консерв“ЕООД, „Белла България“АД и др., намиращи се в Индустриалната зона на гр. Ямбол. Тези водоизточници черпят води от подземно водно тяло *BG3G00000NQ054, порови води в Неоген – Кватернер – Ямбол –Елхово*, от което се добива и водата за питейно-битови цели за гр. Ямбол. Районната прокуратура – гр. Ямбол образува преписка по случая.

По искане на Областен управител на област Ямбол и съгласно Заповед РД-01-2/03.01.2023 г. на директора на РЗИ-Ямбол се извършва допълнителен мониторинг на проби питейна вода. Пробонабирането е от крана на потребителя-пункт в РЗИ-Ямбол с адрес: гр. Ямбол, ул. „Д. Благоев” №71. Получените резултати от 97 изпитвани проби за съдържанието на „шествалентен хром” са под границата на количествено определяне на метода 20,0 µg/dm³ и под нормата 50,0 µg/dm³, съгласно *Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата , предназначена за питейно-битови цели.*

Във връзка с писмо изх. № ЯБ-24-1382/14.12.2021 г. на директора на ТД на «НС» - Ямбол, относно проверка по пр. пр. №5309/2021 г. по описа на Районна прокуратура Ямбол и представени оперативни данни РЗИ изпраща ежемесечно проба питейна вода от вододайните зони ПС „Ормана" и ПС „Кабиле" в ЛИК при РЗИ-Бургас за изпитване по показател „хром". При извършвания през 2023 г. ежемесечен мониторинг не се установиха данни за повишаване на съдържанието на хром в питейните води.

5.1.2. Повърхностни (сурови) води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Не е планиран мониторинг, т.к. всички водоизточници за питейно-битово водоснабдяване в област Ямбол са подземни.

5.1.3. Води за къпане:

Във връзка с постъпили писма от Общини са извършени съвместни проверки с представители на общинските служби за оценка на готовността на водните площи преди началото на летния сезон и определяне на местата за къпане. На територията на областта няма регламентирани места за къпане в повърхностни водоизточници.

5.1.4. Шум

Изпълнява се административната услуга по издаване на Становище по чл. 16б, ал. 2 от Закона за защита от шума в околната среда. През 2023 г. са издадени 8 становища. Постъпила е една жалба за шумови замърсявания. Извършен е насочен здравен контрол.

5.1.5. Вибрации

Не са постъпвали жалби и сигнали на граждани.

5.1.6. Нейонизиращи лъчения

При предварителния здравен контрол са разгледани 5 проектни документации на източници на нейонизиращи лъчения-базови станции на мобилни оператори. Издадени са 5 здравни заключения.

Изпълнена е мониторингова програма за 2023 г., по съвместен график, изготвен от РЗИ–гр. Ямбол и РЗИ–гр. Бургас. Извършени са планирани измервания на ЕМП в 12 сгради и прилежащи терени на детски и учебни заведения, както и измервания в района на 8 обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територия с голяма концентрация на население и жилищни сгради. Изготвен е Годишен доклад с анализ на резултатите от мониторинга и контрола на нейонизиращите лъчения като фактор на жизнената среда и на обектите, източници на нейонизиращи лъчения за 2023г. Измерените нива на електромагнитните полета

от източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територията на област Ямбол, около детски, учебни заведения и жилищни сгради съответстват на действащите норми на *Наредба № 9 от 14.03.1991г. на МЗ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно – защитни зони около излъчващи обекти (обн., ДВ, бр. 35 от 1991г.).*

При извършените измервания в околната среда не е установено превишение на пределно допустимото ниво на плътността на мощност от 10 $\mu W/cm^2$. Стойностите, измерени на разстояния 20м, 40м и 60м от излъчвателите на ЕМП не превишават допустимите норми, съгласно Наредба № 9/1991 г.

Резултатите от измерванията на мониторираните източници на ЕМП са в съответствие с нормативните изисквания.

Данните за извършен текущ контрол на базови станции, включени в мониторинга за 2023 г. и съответствие от протоколите за измерване на ЕМП (електромагнитни полета) са отчетени в Интеграционната информационна система за отчитане на държавен здравен контрол на обектите – източници на нейонизиращи лъчения, вписани в регистъра на РЗИ-Ямбол.

Данните за измерени ЕМП при текущ контрол на базови станции са въведени и в Информационна система за източниците на ЕМП, поддържана от НЦОЗА.

Насочен контрол не е извършван, т.к. не са постъпвали жалби и сигнали на граждани.

6. МОНИТОРИНГ НА ФАКТОРИТЕ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА

6.1. Мониторингови програми

6.1.1. Води за питейно-битови цели

Извършване на **мониторинг по показатели ог група А и група Б** определени в Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. Анализите по показателите от група А се извършват във РЗИ-Ямбол. За изследванията по показатели от група Б водните проби се изпращат в РЗИ-Бургас. Изпълнен е планирания контролен мониторинг през 2023 г.

Два пъти месечно на интернет страниците на инспекцията се публикува актуална информация за резултатите от провеждания от РЗИ контролен мониторинг на качеството на питейната вода.

Изготвен е Годишен доклад за качеството на водата за питейно-битови цели за 2023 г.

6.1.2. Води от ведомствени водоизточници

Инспектори от отдел „Държавен здравен контрол“ през 2023 година са извършили пробовземане на 10 водни проби от регистрираните 6 ведомствени водоизточници. Изпитани са по 82 химични и 36 микробиологични анализа.

6.1.3 Води от обществени местни водоизточници

В регистъра на РЗИ-Ямбол са вписани 60 обществени водоизточници. По преценка на РЗИ местните водоизточници се мониторират два пъти годишно. През 2023

година е извършено пробовземане на 114 проби вода от 60 местни водоизточници, вписани в регистъра. Пробите са предоставени на ЛИК при РЗИ – Ямбол за изпитване. Извършени 798 изследвания, по химични и органолептични показатели (от тях несъответстващи 48) и 399 по микробиологични показатели (от тях несъответстващи 95).

Във връзка с установени отклонения в качеството на водата от местни водоизточници са издадени 19 предписания.

6.1.4. Води от плувни басейни

На територията на Ямболска област има 9 плувни басейни, на които се извършва микробиологичен и химичен контрол, съгласно Инструкция № 34 за хигиената на спортните обекти и екипировка.

Извършено е пробовземане на 16 проби вода от 9 плувни басейни (открити и закрити). Извършени са общо 187 изпитвания по 112 химични и 75 микробиологични показатели.

6.1.5. Минерални води при водоизточника, предназначени за:

В област Ямбол няма регистрирани предприятия за бутилиране на натурални минерални води. В регистъра на РЗИ-Ямбол са вписани 3 минерални водоизточника. За два от водоизточниците в с. Стефан Караджово , общ. Болярово има издадени Сертификати на МЗ за бутилиране на натурални минерални води. Мониторингът на двата водоизточника се планира в съвместна мониторингова програма с Община Болярово. Водните проби се вземат от водоизточниците/съоръженията и пробите се изследват по показатели и с периодичност -4 пъти годишно. РЗИ е извършила мониторинг през 2-ро и 3-то тримесечие по микробиологични показатели. За 1 минерален водоизточник в гр. Стралджа за пиене и водоналиване, пробите се вземат от мястото на ползване (обществена чешма) и се изследват по микробиологични показатели и с периодичност, съгласно изискванията на Наредба № 14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите. През 2023 година е извършено пробовземане на 6 водни проби от 3 минерални водоизточници за изпитване по 12 химични и 54 микробиологични показатели. Не са установени отклонения по изпитваните показатели

6.1.6. Шум

Изпълнение на програмите за мониторинг на шума в урбанизираните територии

Програмата за мониторинг на шума за област Ямбол е съобразена с изискванията на:

- Наредба № 54 на МЗ и МОСВ за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (обн., ДВ, бр. 3 от 2011 г.);

- Методика за определяне на броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, (посочена в чл. 6, ал. 2 от горепосочената Наредба № 54).

№	Територии и зони	Пунктове	Норми
1.	Жилищни зони		55
1.1.	Ул. „Радецки”,№16 /Читалище „ Зора”/		
1.2.	Кв. „ Аврен”,ул. „ Аврен”,№12		
1.3.	Кв. „ Бенковски”,бл.№ 15		
2.	Централни градски части		60
2.1.	Ул. „ Страхил”, № 46		
2.2.	Ул. „ Срем”, № 2 /в близост до аптека „Бакалова”/		
2.3.	Ул. „ Роман Хайнацки”, № 1 / до МГ/		
3.	Интензивен автомобилен трафик		60
3.1.	Ул. „ Димитър Благоев”, № 9 / Зъболекарска /		
3.2.	Бул. „Граф Игнатиев” – бензиностанция-OMV		
3.3.	Булевард „ Крайречен” /Биков мост/		
3.4.	Ул. „Преслав” - МВР		
4.	Производствено-складови територии и зони		70
4.1.	Фирма „Сакарела”-ООД		
4.2.	Фирми за търговия на едро и съхранение-Ямбол,ул. „Индустриална” ,№1		
5.	Зони за обществен и индивидуален отдих		45
5.1.	Градски парк		
5.2.	Парк „ Боровец”		
6.	Зони за лечебни заведения и санаториуми		
6.1.	Болница „Св.Иван Рилски”,ул. „Българка” №2		
7.	Тихи зони извън агломерациите		40
7.1.	Местност „Ормана“		

През 2023 г. не са настъпили промени в метода на отчитане на стойностите на еквивалентните нива. Измервания се извършват в 16 пункта в гр. Ямбол. През 2023 г. се запазват същите мониторингови пунктове, които бяха актуализирани през 2021 г. Анализът на стойностите от измерванията показва, че през 2023 г. е нарастнал относителния дял на пунктовете с измерени шумови нива над граничните стойности. От общо 16 контролни пункта в 13 са установени шумови нива над граничните стойности. Резултатите от мониторинга са представени в Доклад с анализ и оценка на шумовото натоварване в гр. Ямбол през 2023 г. В заключителната част от доклада се съдържат препоръки към Община Ямбол за предприемане на мерки.

Съгласно указанията на МЗ, докладът се предостави на Министерство на здравеопазването, Националния център по обществено здраве и анализи и на кмета на община Ямбол за информация и подпомагане при вземане на решения, съгласно правомощията при проектиране и подобряване на градската среда. Към доклада се приложиха 4 бр. таблици с данни.

6.1.7 Атмосферен въздух

Изготвен е Доклад за влиянието на атмосферния въздух върху здравето на населението в област Ямбол за 2023г. Съгласно информацията предоставена от Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) гр. Стара Загора, районът за оценка и управление на КАВ-Ямбол може да се определи като район с нисък потенциал от значими източници на замърсяване на атмосферния въздух. На територията на област Ямбол няма стационарна автоматична станция за контрол на качеството на атмосферния въздух. През 2023 г. град Ямбол е включен в график, утвърден от министъра на околната среда и водите, за извършване на имисионни измервания на атмосферния въздух. Измерванията са извършени на адрес: центъра на гр. Ямбол, ул. „Г. С. Раковски“ №7, в двора на Общинска администрация. Контролираните показатели са – фини прахови частици ($ФПЧ_{10}$), серен диоксид, въглероден оксид, азотен оксид, азотен диоксид и озон. Съгласно утвърдения график, имисионното измерване е проведено в рамките на 51 денонощия, равномерно разпределени в рамките на календарната 2023 година. Извършени са четири имисионни измервания през 2023 г. Съгласно данните от измервания на атмосферния въздух не са отчетени превишения на нормите за качество на атмосферния въздух по контролираните показатели и съответно здравен риск за жителите на гр. Ямбол. Евентуална причинно-следствена връзка между заболяемост и КАВ не може да бъде направено.

6.1.8. Мониторинг и защита от въздействието на йонизиращи лъчения.

За контрола по радиологични показатели във връзка със Заповед №РД-01-14/12.01.2021 г. на Министъра на здравеопазването са взети и изпратени в РЗИ-Бургас и НЦРРЗ планирания по график брой проби храни-14 бр. храни за РЗИ-Бургас и 3 бр. в НЦРРЗ, както и 8 бр. потребителски стоки (гипс, гипсова шпакловка, циментова и гипсова мазилка, цимент, гипсово лепило и др.) за мониторинг на нивата на радиоактивност в околната среда за целите на оценка на облъчването на населението и утвърдената от Главния държавен здравен инспектор Мониторингова програма за радиационен мониторинг на потребителски стоки на пазара. Протоколи

от изпитване са получени само от РЗИ-Бургас. Копия от протоколите са предоставени и на ОДБХ-Ямбол.

Съгласно получените резултати, по изследваните радиологични показатели – специфична активност ^{137}Cs и ^{134}Cs, пробите храни и потребителки стоки (цимент, гипс, циментови и гипсови замазки) съответстват на изискванията на Приложение №3 към чл. 6, ал. 1 от Наредба №25/2005 г. за изискванията за защита на лицата при хронично облъчване в резултат на производство, търговия и използване на суровини, продукти и стоки с повишено съдържание на радионуклиди

7. ДЕЙНОСТИ ПО НАЦИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

7.1 Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон

Във връзка със стартиралото в края на 2021 година проучване на обемна активност на радон в жилища на територията на област Ямбол, на РЗИ – Ямбол бяха предоставени 1051 детектора за измерване на радон, които трябваше да бъдат разпространени на граждани от област Ямбол за поставянето им в жилищни помещения. През периода февруари-март 2023 г. се събраха 879 детектора, от които 813 детектора се изпратиха в НЦРРЗ за измерване. Данните от анкетите са въведени в стандартни таблици. След получаване на данните от измерванията ще бъдат изготвени уведомителни писма до всички доброволци, участвали в проучването.

На 07.11.2023 година беше отбелязан Европейския ден на радона, с публикация на интернет страницата на РЗИ – Ямбол и с разпространяване на информационни материали в учебните заведения.

Национална програма за превенция и контрол на ХИВ

- Организирана бе Регионална **АНТИСПИН** кампания във връзка с 14 февруари - Свети Валентин.Предоставиха се услуги по доброволно и анонимно консултиране и безплатно изследване за ХИВ и СПИ от 13.02. 2023 до 17.02.2023 г. Служители на РЗИ-Ямбол съвместно с младежи от местната доброволна организация на Български младежки Червен кръст предоставиха здравно-образователни информационни материали и «валентинки» на граждани. В гр. Ямбол и гр. Стралджа се проведоха училищни кампании, включващи раздаване на здравно-информационни материали: СУ «Св. Климент Охридски» гр. Ямбол, ПГ по земеделие - гр. Ямбол, както и обучения с партньори медицинските специалисти в училищата. В СУ «Пейо Яворов» гр. Стралджа учениците от горните класове изработиха валентинки с послания. В СУ «Д-р Петър Берон» гр. Болярово се раздадоха здравно-информационни материали и

се организира викторина на тема: «Какво знаем и какво не знаем за СПИН» с партньор медицинския специалист в училището.

- Организирана бе регионална **АНТИСПИН** кампания във връзка с **Международен ден за съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН 15 май** и Европейската седмица на изследване за ХИВ, вирусен хепатит В, вирусен хепатит С и сексуално предавани инфекции /СПИ/, която тази година се проведе в периода 15-22 май 2023 г. РЗИ-Ямбол анонсира кампанията на интернет страницата на сайта. Аранжира се табло с плакати и информационни материали за ХИВ/СПИН. Обяви се **СЕДМИЦА НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ** за периода 15-22 май 2023 г. и предостави възможност на всички желаещи да си направят безплатен и анонимен тест за ХИВ и СПИ. В гимназиите на територията на град Ямбол се разпространиха здравно-информационни материали относно сексуално преносимите инфекции и как да се предпазим от тях. На 18.05.2023 г. се проведе изнесено мероприятие на ул. „Г. С. Раковски“ в центъра на гр. Ямбол, в което взеха участие и младежи от местната организация на Български червен кръст. Разпространяваха се здравно-информационни материали с прикрепени към тях червени лентички, символ на съпричастност и подкрепа към всички засегнати от ХИВ/СПИН. Всички граждани, които желаеха да се тестват безплатно и анонимно го направиха на място.

- РЗИ-Ямбол обяви **СЕДМИЦА НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ** за периода 14-31 август 2023 г. във връзка **с Националната АНТИСПИН** кампания и предостави възможност на всички желаещи да си направят безплатен и анонимен тест за ХИВ и СПИ в Микробиологична лаборатория на РЗИ-Ямбол. На най-посещавани места и заведения в града от млади хора, както и в сградата на БЧК, служители на РЗИ-Ямбол раздадоха информационни материали за ХИВ и сексуално преносими инфекции, с прикрепени към тях червени лентички, символ на всички засегнати. В сградата на РЗИ-Ямбол всеки гражданин може да получи информация по темата.

Заедно с представител на лабораторията се организира посещение на предприятие „Язаки България“ ЕООД, като се предостави на служителите възможност за безплатен тест за ХИВ на място.

- **Организирана бе АНТИСПИН** кампания по случай 1 декември, Световен ден за борба със СПИН под мотото„От теб се иска да избегнеш риска!“. На 1 декември Световната здравна организация призовава световните лидери и гражданите да се обединят, за да

се изправят срещу неравенствата и да достигнат до хората, които в момента не получават основни услуги за ХИВ. РЗИ-Ямбол обяви Седмица на отворените врати за периода 01.12.-09.12.2022 г. и предостави възможност на всички желаещи да си направят безплатен и анонимен тест за ХИВ и СПИ в лабораторията на РЗИ-Ямбол. За периода на кампанията служители на РЗИ-Ямбол, съвместно с младежи от местната доброволна организация на Български младежки Червен кръст предоставиха здравно-образователни информационни материали и картички на граждани. Аранжира се табло с плакати и информационни материали за ХИВ/СПИН в сградата на РЗИ – Ямбол. Кампанията се анонсира в интернет страницата на РЗИ. Раздадоха се здравно-информационни материали в ОбУ „Д-р Петър Берон“ - гр. Ямбол, СУ „Свети Климент Охридски“- гр. Ямбол, ПГ ЛПЕХТ – гр. Ямбол и ПГ ПСТТ „Н. Й. Вапцаров“ – гр. Ямбол и се организираха обучения с партньори - медицинските специалисти в училищата. В СУ „Д-р Петър Берон“ гр. Болярово, с партньор медицинския специалист, в училището се раздадоха здравно-информационни материали и се организира викторина на тема: „Какво знаем и какво не знаем за СПИН“.

Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021-2025

В периода 15.06-16.06.2023 г. във връзка с изпълнение на дейности за 2023 г. по НППХНБ регионалния координатор по програмата взе участие в Национална среща организирана от МЗ, съвместно с НЦОЗА. Представи презентация за „Добри практики при реализирането на дейностите по НППХНБ“. На срещата бе възложено да се работи по промяна и подобряване на Въпросници по здравна промоция в училищата, обхващаща всички възрастови групи.

Проведена бе кампания на РЗИ във връзка с отбелязването на за Световния ден за борба с туберкулозата -24 март с раздаване на здравно-образователни материали.

За о**тбелязване на 31 май** - Световен ден без тютюнопушене РЗИ-Ямбол проведе информационна кампания, насочена към повишаване на осведомеността, относно вредите и последиците от употребата на тютюн и бездимни алтернативи на тютюнопушенето сред ученици на възраст 12-14 г. и 16-18 г. За по-големите ученици 16-18 години са организирани подобни презентации за час на класа, с акцент върху мотото на тазгодишната кампания: „Отглеждайте храни, а не тютюн!“ В часа на класа в Гимназия по туризъм „Ал. Константинов“, ОбУ „Д-р Петър Берон“ и ОбУ „Васил Левски“ с. Тенево се проведоха лекции, дебати и дискусии за вредата от

тютюнопушене и демонстрация на кукла Сю. Разпространиха се здравно-информационни материали за вредата от употребата на наргиле и цигари и злоупотребата с алкохол.

В предприятие „Язаки България“ ЕООД се извърши безплатно измерване с апарат „Smoker lyzer“ и демонстрация на кукла „Сю“. Проведе се беседа по актуалните теми за вредата от тютюнопушене. Разпространиха се здравно-информационни материали. Призоваваха се гражданите в дните от 29.05.2023 г. до 31.05.2023 г. включително, в рамките на работния ден от 8:30 ч. до 17:00 ч. да посетят Кабинета за консултиране и отказване от тютюнопушене, за да получат безплатни консултации за отказване от тютюнопушене, както и възможност за измерване на въглеродния оксид в издишания въздух и количеството на карбоксихемоглобин в кръвта, чрез апарата „Smoker lyzer“. На интернет страницата на РЗИ е публикувана информация за вредата от тютюнопушене, бездимни цигари, опасности за околната среда.

Отбелязване на Международен ден без тютюнопушене. За популяризиране на Международния ден без тютюнопушене - 16 ноември Министерство на здравеопазването, съвместно със Сдружение „България без дим“ организираха инициатива: Национално предизвикателство „Да спечелим заедно! Един месец без никотин!“. РЗИ Ямбол разпространи информацията за събитието сред широката общественост, като изпрати покани за инициативата на училища, медицински специалисти, институции, фирми и други на територията на област Ямбол.

РЗИ Ямбол обяви за месец ноември „Отворени врати за посещение в Кабинета за консултиране и отказване от тютюнопушенето“, намиращ се в сградата на РЗИ, като всеки пушач може да се консултира безплатно как да откаже тютюнопушенето и на Националната телефонна линия за отказване от тютюнопушене 0700 10 323. За всички желаещи да се включат се предостави покана за инициативата. През годината кабинета беше посетен трикратно от 1 лице, желаещо да се откаже от тютюнопушенето. Попълнена бе анкета и извършена консултация за вредите от тютюноушунето. Беше направено измерване на въглеродния оксид в издишания въздух чрез апарата „Smoker lyzer“.

Отбелязване на 10 май-Световен ден за борба с хипертонията., посветен на инициативата на СЗО „Движението това е здраве“. На сайта на РЗИ се публикуваха здравно-информационни препоръки към гражданите с пирамида на физическата активност. РЗИ Ямбол предостави здравно-информационни материали и извърши измерване на артериално кръвно налягане на граждани.

РЗИ-Ямбол проведе лекции и мероприятия на тема „Злоупотреба с алкохол“ сред младежите от ГПЧЕ „Васил Карагьозов“, ПТГ „Иван Райнов“ и др. гимназии в областта, като се акцентира върху употребата на алкохол от младите шофьори и последиците от това. Представи се видеоклип на тема: „Колко опасен е алкохолът зад волана“. Учениците имаха възможност да пробват „Алкоочила“, имитиращи алкохолно опиянение от 1,5 промила алкохол. Много от младежите проявиха интерес към тях и се убедиха, че употребата на алкохол забавя възприятията, намалява способността за преценка и концентрация, на което се дължат и пътнотранспортните произшествия след употреба му. Изнесе се лекция за вредата от алкохола и се предоставиха здравно-информационни материали на тема „Алкохолът-рисков фактор за пътно-транспортни произшествия“.

Отбелязване на 20 октомври-Световен ден без остеопороза под мотото на кампанията: „Как да изградим по-здрави кости!

Във връзка с 14 ноември-Световния ден за борба с диабета РЗИ-Ямбол обяви Дни на отворените врати за всички желаещи да измерят кръвната си захар с глюкомер и тест ленти за периода от 14.11. 2023 до 16.11.2023 г. В инициативата взеха участие всички служители на РЗИ.

Отбелязване на 19 май - Европейски ден за борба със затлъстяването. На сайта на РЗИ се публикуваха 12 препоръки за здравословно хранене. Храненето е основен фактор на здравето, а борбата със затлъстяването изисква формиране на здравословни навици и промяна в начина на живот. Конкурс за рисунка на тема „Храната е здраве“ се проведе в ОУ „Любен Каравелов“, ОбУ „Д-р Петър Берон“ в гр. Ямбол и СУ „П. К. Яворов“, гр. Стралджа сред учениците от първи до четвърти клас. Целта на конкурса бе да се популяризира сред подрастващите здравословно хранене и навици, да събуди интерес към здравословен модел на хранене.

Преди началото на конкурса се проведоха лекции по темата сред участниците, като основно се обърна внимание на това, как да се грижим за нашето здраве чрез хранене и спорт. В конкурса взеха участие много деца и подбора при определянето на победителите се оказа сложна задача за организаторите. От всяко училище се излъчиха победители за първо, второ и трето място. Раздадоха се и допълнителни поощрителни награди. На специално организирани церемонии в двете училищата на отличените деца се връчиха грамоти и награди.

От 1-7 август 2023 г. се отбеляза Световен ден на кърменето на сайта на РЗИ. Мотото тази година е „Създаване на условия за кърмене - промяна за работещите родители“. В МБАЛ „Свети Пантелеймон“ гр. Ямбол, в ЗКЦ се раздадоха здравни плакати и брошури по темата. На сайта на РЗИ се публикуваха послания на кампанията.

Изготвил:

Таня Ружева-началник отдел ДЗК

II. Информация за дейността на отдел ЛИ през 2023 г:

1. Обобщена информация

Персоналът на отдел „Лабораторни изследвания" работи в две направления: държавен здравен контрол и услуги на граждани и юридически лица. В отдел „ Лабораторни изследвания", дирекция „Обществено здраве" при РЗИ - гр. Ямбол е акредитиран „Лабораторно изпитвателен комплекс" ЛИК, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2018.

2. Информация за дейността на отдел ЛИ през 2023 г:

Преглед на протоколи за 2023 г. :

Протоколите от изпитване са вярно попълнени и са спазени правилата на ИА БСА за позоваване и използване на акредитационният символ.

Изработени проби за 2023 г.

- **1292 проби в обхват на акредитация и 205 проби извън обхват на акредитация**
- **9351 анализа за физикохимично и микробиологично изпитване**
- **Издадени протоколи в обхват на акредитация 1132 бр.**
- **Издадени протоколи извън обхват на акредитация 205 бр.**
- Анализи -**7486 броя** за ежеседмична вътрешна проверка на техническите средства в ЛИК
- Приготвяне на работни реактиви и хранителни среди **230 броя**
- Проверки **1830** броя на нормативни документи
- Извършване на подготовка на лабораторна стъклария и кювети за извършване на физикохимичен анализ
- Обеззаразяване на проби от изпитване на отдел ЛИ
- Извършена инвентаризация на хранителни среди и реактиви

Извършени изпитвания по Държавен здравен контрол: 563 проби 5645 анализа

Води				
	Химичен анализ		Микробиологичен анализ	
	Брой проби	Брой анализи	Брой проби	Брой анализи
Вода питейна постоянен мониторинг	210	1789	210	742
Вода питейна периодичен мониторинг	52	1018	52	208
Вода питейна	114	798	114	399

местни водоизточници				
Местни минерални водоизточници при водоизточника	2	12	6	54
Плувни басейни	16	112	15	75
Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води	3	21	3	21
Вода питейна Ведомствен в-к	10	82	10	36
Вода питейна Насочен контрол шест валентен хром	97	97	-	-
Измерване на Уличен шум извън обхват на акредитация	17	97	-	-
Козметични продукти				
	Химичен анализ		Микробиологичен анализ	
	Брой проби	Брой анализи	Брой проби	Брой анализи
	4	4	38	80

Извършени изпитвания по заявки на физически и юридически лица: 934 проби 3706 анализа

Води				
	Химичен анализ		Микробиологичен анализ	
	Брой проби	Брой анализи	Брой проби	Брой анализи
Вода питейна постоянен мониторинг	3	21	317	1030
Вода питейна периодичен мониторинг	16	253	59	169
Плувни басейни	10	88	54	270
Вода питейна Сурови води	4	23	8	18
Вода питейна Ведомствен в-к	3	51	2	6
Проби води Извън обхват на акредитация	83	850	92	323
Козметични продукти	-	-	48	51
Проби от повърхности в контактни повърхности				
	Извън обхват на акредитация		В обхват на акредитация	

	Брой проби	Брой анализи	Брой проби	Брой анализи
	61	158	221	395

- Рекламации- през изминалия период не са получени рекламации
- Отказани проби- 1 брой
- На основание Заповед РД-01-67/07.09.2023 г. на Директор РЗИ-Ямбол се разпореди изследване на проби питейна вода-от кран на потребителя-пункт в РЗИ-Ямбол

Приети са 97 проби и са извършени 97 анализа за шествалентен хром без отклонения в нормативните изисквания.

Изпратени консервирани проби в РЗИ- Бургас за 2023 г. по държавен здравен контрол:

- Естествен уран във води (радиохимичен анализ) -11 проби
- Радий във води- 11 проби
- Обща индикативна доза, обща алфа- активност-5 проби
- обща бета- активност-16 проби
- Пестициди, полициклични ароматни въглеводороди, бензапирен, трихалометани, тетрахлоретен и трихлоретен, 1, 2 дихлоретан, бензен, винилхлорид-19 проби
- Общ хром -насочен контрол 10 проби
- Мед, цинк, олово, кадмий, никел, арсен, селен, антимон, общ хром, -55 проби

3.Изменения на външни и вътрешни документи, свързани с лабораторията на ЛИК:

В отдел ЛИ се изготвиха и актуализираха документи от системата по управление на качеството, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2018. Извърши се вътрешно калибриране на техническите средства, проведе се наблюдение компетентност на персонала и обучение на персонала по утвърдени програми. Специалистите показаха високо ниво на компетентност при извършения вътрешен и външен качествен контрол. ЛИК показа отлични резултати в изпитванията за пригодност в съответствие с изискванията на ИА БСА.

4. Изпълнение на целите:

Ръководител ЛИК, ОК/ОМО/ОНО и персонала на лабораторията извършиха всички необходими промени в СУ за постигане на целите по качество, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2018 г. в определените за това срокове. Р-л ЛИК изготви отчет на

ЛИК за 2023 г. По време на прегледа на ръководството се извърши преразглеждане и утвърждаване на План по качество за 2024 г.

5. Адекватност на политиките и процедурите:

Въведените в работа процедури, формуляри по качество, работни инструкции са адекватни и актуални.

6. Резултати от последните вътрешни одити:

Проведен е съгласно «Програма за вътрешни одити за 2023г.». Не са констатирани несъответствия. Последният вътрешен одит е извършен от квалифициран екип от външни одитори преминали обучение по новата версия на стандарта. Записите от него се съхраняват при р-л ЛИК. Разгледан е Доклад от вътрешен одит от 07.07.2023 г. Оценката на риска от одиторския екип констатира, че лабораторията е осигурила основните изисквания по организацията и управлението на акредитирана лаборатория по БДС EN ISO/IEC 17025:2018 г

7. Коригиращи действия:

За периода на 2023 г. няма констатирани несъответствия

8. Оценявания, извършени от външни органи

Няма проведени оценки от външни организации

9. Обратна информация от клиенти и от персонала:

Всички клиенти на ЛИК при РЗИ-Ямбол са показали високо ниво на удовлетвореност от работата на ЛИК.

10. Жалби:

За периода в ЛИК няма постъпили жалби

11. Ефикасност на всички въведени подобрения:

Актуализирането на СУ на ЛИК води до по-добро прилагане на изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2018. Подобряването на работната среда, обученията на персонала водят до повишаване нивото на компетентност в ЛИК.

12. Адекватност на ресурси:

Всички ТхС в ЛИК са изправни и са с попълнени досиета. Записите се водят редовно, съгласно изискванията на разработените процедури. ЛИК при РЗИ-Ямбол прилага стриктно въведените процедури. Всички ТхС са етикетирани с актуалното свидетелство за калибриране и информация за последващо калибриране, както и с етикет показващ идентификация на ТхС в лабораторията. На всяко работно място са налични съответните РИ за работа и са определени специалистите, които работят с него. Спазена е "Програма за калибриране на ТхС" ФК 604.7, съставена и управлявана от ОМО. През 2023г. са калибрирани 5 ТхС. С това е изпълнена програмата за калибриране.

Утвърдена е програмата за калибриране за 2024 г.

Закупуване на консумативи, необходими за работата на ЛИК през 2023г.

Осигурени са всички финансови ресурси за закупуване на консумативи и оборудване според нуждите на ЛИК. Всички заявки са изпълнени в срок. Оценени са доставчиците на продукти и консумативи. Списъкът на СРМ се актуализира с отпадането на тези с изтекъл срок на годност и закупуване на нови. Сертифицираните референтни материали са регистрирани в списък на СРМ СпК 604.4 на ЛИК.

Преглед на срокове на годност и сертификати на хранителни среди и реагенти. Входящ контрол:

Всички хранителни среди и реактиви са в срок на годност и се съхраняват при подходящи за целта условия. Входящия контрол се извършва стриктно от р-л секторите, като се води съответната документация. Извършена е инвентаризация на хранителни среди, реактиви и СРМ в ЛИК на 03.07. 2023 г.

Нормативно осигуряване:

Всички нормативни документи в ЛИК са актуални. Неактуални документи с вътрешен и външен произход бяха архивирани, съгласно въведените ОПК. Извършени са 1830 броя проверки за актуалност на документи с външен произход.

Закупени стандарти:

- БДС EN ISO 21150:2015/A1:2023 Козметични продукти. Микробиология. Откриване на Escherichia coli. Изменение 1 (ISO 21150:2015/Amd 1:2022)
- БДС EN ISO 22717:2015/A1:2023 Козметични продукти. Микробиология. Откриване на Pseudomonas aeruginosa. Изменение 1 (ISO 22717:2015/Amd 1:2022)
- БДС EN ISO 18416:2015/A1:2023 Козметични продукти. Микробиология. Откриване на Candida albicans. Изменение 1 (ISO 18416:2015/Amd 1:2022)
- БДС EN ISO 21149:2017/A1:2023 Козметични продукти. Микробиология. Изброяване и откриване на аеробни мезофилни бактерии. Изменение 1 (ISO 21149:2017/Amd 1:2022)
- БДС EN ISO 22718:2015/A1:2023 Козметични продукти. Микробиология. Откриване на Staphylococcus aureus. Изменение 1 (ISO 22718:2015/Amd 1:2022)

- БДС EN ISO 16212:2017/A1:2023 Козметични продукти. Микробиология. Изброяване на дрожди и плесени. Изменение 1 (ISO 16212:2017/Amd 1:2022)
- БДС EN ISO/IEC 17025:2018/ Поправка 2:2023
- БДС EN ISO/IEC 17043:2023 Оценяване на съответствието. Общи изисквания за изпитванията за пригодност.
- БДС ISO 7870-2:2023 Контролни карти. Част 2: Контролни карти на Shewhart
- Eurachem - Акредитация на микробиологични лаборатории – Трето издание/2023г.

Всички промени са отразени в СпК 702.2 – Списък с гъвкав обхват на ЛИК и приложението към него, както и в СпК 803.2 – Списък на документите с външен произход от ЛИК при РЗИ-Ямбол и приложението към него от зам. ОНО- инж. биотехнолог Т. Илиева.

13. Резултати от идентификация на рискове:

През 2023 г. периодично се извършва Оценка и анализ на рисковете на безпристрастност ФК 401.1. Определени и оценени са различните видове риск, които са възникнали през отчетния период. Записите за това се съхраняват при ОК и р-л ЛИК. Подържа се актуален СпК 805.1 Регистър на рисковете в ЛИК при РЗИ-Ямбол и СпК 803.2 Регистър на възможностите.

14. Заключения относно осигуряване валидността на резултатите:

ЛИК гарантира валидността на резултатите посредством осъществяване на външен и вътрешен контрол на качеството на резултатите. Изпълнена е програмата за ВЛК, обучение и наблюдение компетентност на персонала за 2023 г. и са утвърдени програми за 2024 г.

15. Дейности по наблюдения и обучение:

<u>През 2023 г. е проведено е външно обучение по следните теми:</u>

- Аналитични предизвикателства при изследване на съвременни замърсители във води
- Микробиологични лаборатории при изпитване на води, храни от растителен и животински произход, козметични и битово химични продукти съгласно БДС EN ISO/IEC 17025:2018 и ръководство за акредитация Eurachem на микробиологични лаборатории, трето издание 2023. Оценка на риска. Метрологична проследимост. Стратегия на измерванията, бюджети на неопределеността. Валидиране на методи

по актуалните изисквания на БДС EN ISO 16140-3:2021 и др. методи. Техническа компетентност при аналитичните процедури, методи и средства за измерване

- Обучение за работа със съдове под налягане

Проведено е вътрешно обучение, като са разгледани темите:

- Прилагане на ОПК 705.1 Технически записи
- Прилагане на ОПК 803.1Управление на документи с вътрешен и външен произход и ОПК 804.1 Управление на записи
- Нови тенденции при разработване и внедряване на системата за управление съгласно БДС EN ISO/IEC 17025:2018, промени по структура и съдържание. *въвеждащо обучение/опреснителен курс*
- Процедура за акредитация на гъвкав обхват BAS QR 32 и прилагане на ОПК 702.2 Процедура за акредитация на гъвкав обхват, ОПК 704.1 Манипулиране с обектите за изпитване, ОПК 705.1 Технически записи, ОПК 708.1 Изисквания към протоколите от изпитване и правила за ползване на акредитационния символ, ОПК 804.1 Управление на записи.- *първоначално въвеждащо обучение*
- Запознаване с изискванията *БДС EN ISO 16212:2017/A1:2023 „Козметични продукти. Микробиология. Изброяване на дрожди и плесени" Изменение 1 (ISO 16212:2017/Amd 1:2022), БДС EN ISO 18416:2015/A1:2023 „Козметични продукти. Микробиология. Откриване на Candida albicans" Изменение 1 (ISO 18416:2015/Amd 1:2022), БДС EN ISO 21149:2017/A1:2023 „Козметични продукти. Микробиология. Изброяване и откриване на аеробни мезофилни бактерии" Изменение 1 (ISO 21149:2017/Amd 1:2022), БДС EN ISO 21150:2015/A1:2023 „Козметични продукти. Микробиология. Откриване на Escherichia coli"" Изменение 1 (ISO 21150:2015/Amd 1:2022), БДС EN ISO 22717:2015/A1:2023 „Козметични продукти. Микробиология. Откриване на Pseudomonas " Изменение 1 (ISO 22717:2015/Amd 1:2022), БДС EN ISO 22718:2015/A1:2023 „Козметични продукти. Микробиология. Откриване на Staphylococcus aureus " Изменение 1 / ISO 22718:2015/Amd 1:2022/"*
- Микробиологично изпитване на води и проби от контактни повърхности Техническа компетентност при аналитичните процедури, методи и средства за измерване. /въвеждащо обучение/опреснителен курс
- Микробиологично изпитване на козметични продукти. Техническа компетентност при аналитичните процедури, методи и средства за измерване. /въвеждащо обучение/опреснителен курс
- Физикохимично изпитване на води и козметични средства. Техническа компетентност при аналитичните процедури, методи и средства за измерване. /въвеждащо обучение/
- Сензорен анализ на води, предназначени за питейно-битови цели- *първоначално въвеждащо обучение*

16. Преглед на резултати от междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност:

Проведени са междулабораторни изпитвания за пригодност с цел проверка на качеството на работата в ЛИК както следва:

Минерална вода по микробиологични показатели
Вид ILC/PT: QWAS-WT8205-RZI Iambol LGC Standards/ PT-WT-420 Mineral water 01. Nov.2023,
дата на публикуване на доклада 16/11/2023
Дата на провеждане: 09.10.2023-13.10.2023 г.

Проба	Показател	Изпитване/Метод	Резултат	Изискван резултат	z-score
420	Общ брой микроорганизми при 22°C	БДС EN ISO 6222:2002	63 CFU/ml	63 CFU/ml	0.00
	Общ брой микроорганизми при 37°C	БДС EN ISO 6222:2002	70 CFU/ml	67 CFU/ml	0.05
	E.коли	БДС EN ISO 9308-1:2014/ A1 2017	20 CFU/ 250 ml	18 CFU/250 ml	0.013
	Ентерококи	БДС EN ISO 7899-2:2003	70 CFU/ 250 ml	70 CFU/ 250 ml	0.00
	Ps. aeruginosa	БДС EN ISO 16266:2008	< 1	Отсъства	

Пробите за изпитване бяха разработени съгласно акредитираните в ЛИК стандарти р-л сектор СМ отчете резултатите вярно и пренесе първичните записи без технически проблеми в електронният портал на провайдъра. Получените резултати от изпитването и изчисленият z- критерий са отбелязани от провайдъра като удовлетворителен резултат за всички показатели.

Получените резултати показват високо ниво на компетентност на персонала и отлично прилагане на акредитираните в ЛИК стандарти

17. Заключения и предложения за подобряване:

- Преглед на протоколи от изпитване за правилно пренасяне на данни, позоваване на стандарти
- Преглед на работни тетрадки и журнали за правилно водене на записи и пренасяне на данни
- Проверка на актуалността на нормативни документи в ЛИК
- Проверка за изпълнението на програмата за калибриране
- Провеждане на външен контрол на качеството чрез участия в междулабораторни изпитвания за пригодност.
- Изпълнение на програма за обучение на персонала за 2024 г.
- Оценка компетентност на персонала и извършване на вътрешен контрол на качеството
- Осигуряване на средства за материално обезпечаване на работата в ЛИК. (хранителни среди, реактиви, СРМ и консумативи).

- Входящ контрол на хранителни среди и реагенти.
- Преглед на Лист за обратна връзка с клиента, жалби, оценка на риска
- Осигуряване на непрекъснатост на работния процес чрез осигуряване на достатъчен брой персонал притежаващ подходяща квалификация за осигуряване на процесите по изпитване .
- При необходимост закупуване на нови ТхС.
- При възможност да се извърши ремонт на автоклавно помещение

18. Констатации, Оценка на риска:

ЛИК при РЗИ-гр. Ямбол изпълни заложените цели в План по качество за 2023, съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2018г., чрез актуализиране, разработване и подобряване на документи от СУ.

Преразгледа се Спк 805.1 Регистър на рисковете в ЛИК и СпК 805.2 Регистър на възможностите.

Определен е риска за безпристрастност на всеки служител спрямо заявителя на изпитването. Осигурена е непрекъсната оценка на риска допусната от лаборант, която се отразя в бланка Заявление.

ЛИК е оценила и определила различните видове риск в лабораторията и с това изпълнява изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2018.

19. Решения, отговорници и срокове за изпълнение:

- Ефикасността на СУ е доказана чрез представените данни от р-л ЛИК, ОК, ОНО и ОМО
- Необходими ресурси-необходимо е осигуряване на финансови ресурси за осъществяване на политиката по качество на ЛИК и за поддръжка на акредитацията.
- Осигуряване на непрекъснатост на работния процес чрез осигуряване на достатъчен брой персонал притежаващ подходяща квалификация за осигуряване на процесите по изпитване .
- Необходими изменения- на този етап не се планува разширение на обхвата на акредитация на ЛИК.
- Утвърждаване и изпълняване на План по качество за 2024 г. ФК 806.1

Отговорници и срок за изпълнение: р-л ЛИК, ОК, ОМО, ОНО/ до края на 2024 г.

Изготвил: д-р Радостина Калчева